

EBA/GL/2015/10

22.09.2015

Suunised

Hoiuste tagamise skeemidesse tehtavate osamaksete arvutamise meetodid

	Kuupäev
<u>Originaal:</u> ➤ <u>0</u>	22.09.2015
<u>Muudetud:</u> punkt 58 ja 1. lisa (punkt 21) ➤ <u>C1</u>	13.06.2016

EBA suunised: hoiuste tagamise skeemidesse tehtavate osamaksete arvutamise meetodid

Käesolevate suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse Euroopa Pangandusjärelvalve seisukoht nõuetekohase järelvalvetava kohta Euroopa Finantsjärelvalve Süsteemis, ehk kuidas tuleks liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Suuniste adressaadiks olevad määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 punktis 2 määratletud pädevad asutused peaksid suuniseid järgima, kaasates need sobival viisil oma järelvalvetavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelvalvemenetlusi) ka siis, kui suunised on mõeldud eelkõige finantseerimisasutustele.

Aruandluskohustus

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama EBA-le 22.11.2015, kas nad järgivad või kavatsesid järgida kõnealuseid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtajaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleks saata EBA veebisaidil avaldatud vormil aadressil compliance@eba.europa.eu, märkides viite EBA/GL/2015/10. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teada anda.
4. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated Euroopa Pangandusjärelvalve veebilehel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1093/2010, 24. november 2010, millega asutatakse Euroopa Järelvalveasutus (Euroopa Pangandusjärelvalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

I jaotis. Sisu, reguleerimisala ja mõisted

Sisu

5. Uus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/49/EL hoiuste tagamise skeemide kohta (edasipidi „direktiiv 2014/49/EL”), millega sõnastatakse uuesti direktiiv 94/19/EÜ ja selle edasised muudatused, avaldati Euroopa Liidu Teatajas 12. juunil 2014². Direktiiviga 2014/49/EL ühtlustatakse hoiuste tagamise skeemide rahastamise mehhanismid ning antakse riskipõhiste osamaksete kogumise volitus. Direktiivi 2014/49/EL artikli 13 kohaselt põhinevad osamaksed hoiuste tagamise skeemidesse tagatud hoiuste summal ja vastava liikme riskitasemel. Hoiuste tagamise skeemid võivad välja töötada enda meetodid oma liikmete tehtavate riskipõhiste osamaksete arvutamiseks ning neid kasutada. Iga meetodi peab heaks kiitma pädev asutus koostöös määratud asutusega. Heakskiidetud meetodid tuleb teatada EBA-le.
6. Direktiivi 2014/49/EL artikli 13 lõikes 2 sätestatakse, et osamaksete arvutamine on proportsionaalne liikmete riskiga ja selles arvestatakse nõuetekohaselt eri ärimudelite riskiprofiile. Need meetodid võivad samuti arvesse võtta bilansi varade poolt ning riskinäitajaid, näiteks kapitali adekvaatsust, vara kvaliteeti ja likviidsust.
7. Käesolevate suunistega täidetakse EBA-le direktiivi 2014/49/EL artikli 13 lõikega 3 antud volitus väljastada suuniseid, et täpsustada meetodeid hoiuste tagamise skeemide poolt osamaksete arvutamiseks, ning eelkõige, et need suunised sisaldavad arvutusvalemit, konkreetseid näitajaid, liikmete riskiklasse, konkreetsete riskiklasside jaoks määratud riskikaalude piirmääri ning muid vajalikke elemente.
8. Käesolevate suunistega sätestatakse hoiuste tagamise skeemide osamaksete skeeme reguleerivad eesmärgid ja põhimõtted. Neis esitatakse samuti suunised konkreetsete elementide kohta, mida tuleks arvestada riskipõhiste osamaksete arvutamise meetodite väljatöötamisel ja hindamisel, arvestades samal ajal nõuetekohaselt liikmeks olevate krediidasutuste riiklikke pangandussektoreid ja ärimudeleid.

Mõisted

9. Lisaks direktiivi 2014/49/EL artiklis 2 määratletud mõistetele kasutatakse käesolevates suunistes järgmisi mõisteid:
 - a. „hoiuste tagamise skeemi osamakse skeem” – hoiuste tagamise skeemi rahastamiskorraldus, millel on õigus nõuda oma liikmeks olevatelt krediidasutustelt eelosamakseid ning erakorralisi järelosamakseid;
 - b. „arvutusmeetod” – hoiuste tagamise skeemi liikmeks olevate krediidasutuste poolt hoiuste tagamise skeemi tehtavate osamaksete arvutamise meetod;

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/49/EL, 16. aprill 2014, hoiuste tagamise skeemide kohta (ELT L 173, 12.6.2014, lk 149–178).

- c. „liikmeks olev krediidasutus” – konkreetse hoiuste tagamise süsteemi liikmeks olev krediidasutus, nagu on määratletud määruse (EL) nr 575/2013³ artikli 4 lõike 1 punktis 1;
- d. „aasta sihttase” – osamaksete summa, mida hoiuste tagamise skeem kavatseb koguda konkreetsel aastal oma liikmeks olevatelt krediidasutustelt;
- e. „järelevalvelise läbivaatamise ja hindamise protsess” – direktiivi 2013/36/EL⁴ artiklis 97 määratletud järelevalvelise läbivaatamise ja hindamise protsess, mida on täpsemalt kirjeldatud EBA suunistes järelevalvelise läbivaatamise ja hindamise protsessi ühiste menetluste ja meetodikate kohta, mis on koostatud kooskõlas direktiivi 2013/36/EL artikliga 107.

Lühendid:

- a. DGS – hoiuste tagamise skeem;
- b. IPS – krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeem.

Reguleerimisala ja kohaldamistasand

- 10. Käesolevad suunised on suunatud pädevatele asutustele ja määratud asutustele, nagu need on vastavalt määratletud direktiivi 2014/49/EL artikli 2 lõike 1 punktides 17 ja 18.
- 11. Pädevad asutused ja määratud asutused peaksid tagama, et hoiuste tagamise skeemid kohaldavad käesolevaid suuniseid oma liikmete osamaksete riskipõhiste osamaksete arvutusmeetodite väljatöötamisel ning et neid kasutatakse direktiivi 2014/49/EL artikli 13 lõike 2 kohaselt arvutusmeetodite heaks kiitmisel.
- 12. Kui pädevad asutused või määratud asutused vastutavad arvutusmeetodi väljatöötamise eest, peaksid nad kohaldama käesolevate suuniste nõudeid.
- 13. Arvutusmeetodeid tuleks kohaldada nii eelosamaksetele kui ka erakorralistele järelosamaksetele. Järelosamaksetele tuleks seega arvutada sama riskide liigituse alusel kui viimane aasta eelosamakse.
- 14. Hoiuste tagamise skeemid peaksid saama pädevate asutuste heakskiidu enne arvutusmeetodi esialgset rakendamist. Hoiuste tagamise skeemid peaksid hankima pädevate asutuste heakskiitude uuendused sellise sagedusega, mida pädevad asutused peavad sobivaks, ning igal juhul enne juba heaks kiidetud arvutusmeetodisse mis tahes oluliste muudatuste tegemist. Mitteolulistest muudatustest tuleks teatada pädevatele asutustele kord aastas.
- 15. Direktiivi 2014/49/EL artikli 15 lõike 1 kohaselt peaksid liikmesriigid kontrollima, et väljaspool liitu asuva peakontoriga nende territooriumil asutatud krediidasutuste filiaalid pakuvad

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

direktiivis 2014/49/EL sätestatuga samaväärset kaitset. Kui kaitse ei ole samaväärne, võivad liikmesriigid direktiivi 2013/36/EL artikli 47 lõike 1 kohaselt otsustada, et need filiaalid peavad liituma liikmesriikide territooriumidel tegutseva hoiuste tagamise skeemiga. Hoiuste tagamise skeemid on igal juhul seotud kohustusega koguda oma liikmetelt riskipõhiseid osamakseid kooskõlas direktiivi 2014/49/EL artiklitega 10 ja 13.

16. Direktiivi 2013/36/EL artikli 47 kohaselt vastutavad liikmesriigid kolmanda riigi krediidasutuste usaldatavusnõuete ja järelevalvelise kohtlemise eest. Kõnealustele filiaalidele ei kohaldata käesolevate suunistega kehtestatud mitmeid riski hindamise moodsikuid ning seega on asjakohane jätta liikmesriigile volitus filiaalide riski hindamiseks kooskõlas neile riiklike õigusaktide alusel määratud kohtlemisega. Seega ei tohiks kolmanda riigi krediidasutuste filiaalid käesolevate suuniste reguleerimisalasse kuuluda.

II jaotis. Hoiuste tagamise skeemidesse tehtavate osamaksete arvutamise meetodite väljatöötamise suunised

I osa. Hoiuste tagamise skeemi osamaksete skeemide eesmärgid

17. Osamaksete skeemidega tuleks

- a. tagada, et hoiuste tagamise skeemide rahastamise kulu kannavad põhimõtteliselt krediidasutused ise ja et hoiuste tagamise skeemide rahastamismahud on proportsionaalsed nende kohustustega;
- b. tagada, et sihttasemeni jõutakse direktiivi 2014/49/EL artiklis 10 sätestatud kogumisperioodi vältel;
- c. aidata maandada liikmeks olevate krediidasutuste liigse riskimise stiimuleid, kogudes suuremaid riske võtvatelt krediidasutustelt suuremaid osamakseid; selle abil tuleks samuti tagada, et maksejõuetud krediidasutused on eelnevalt tasunud asjakohased osamaksed.

II osa. Arvutusmeetodite väljatöötamise põhimõtted

18. Hoiuste tagamise skeemid, pädevad asutused ja määratud asutused peaksid hoiuste tagamise skeemide osamaksete arvutamise meetodite väljatöötamisel või heaks kiitmisel järgima järgmistes jaotistes loetletud põhimõtteid.

1. põhimõte: arvutusmeetod peaks võimaluste piires kajastama hoiuste tagamise skeemile liikme osalemisest põhjustatud suuremaid kohustusi

19. Iga liikmeks oleva krediidasutuse osamakse peaks võimaluste piires kajastama

- krediidasutuse maksejõuetuse tõenäosust (st kas krediidasutus on direktiivi 2014/59/EL⁵ (millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik; edaspidi „direktiiv 2014/59/EL”) artikli 32 kohaselt maksejõuetu või jääb tõenäoliselt maksejõuetuks);
- hoiuste tagamise skeemi sekkumisest põhjustatud võimalikku netokahju pärast maksejõuetu krediidasutuse pankrotivaradest sisse nõutud mis tahes summasid.

2. põhimõte: arvutusmeetodid peaksid olema kooskõlas direktiivis 2014/49/EL kehtestatud kogumisperiodiga

20. Direktiivi 2014/49/EL artikli 10 lõikes 2 kehtestatud sihttaseme kogumisperiod ei ole pikem kui 10 aastat. Seda võib pikendada täiendava 4 aasta võrra, kui kumulatiivsete väljamaksete osakaal ületab 0,8% tagatud hoiustest. Selle ajavahemiku jooksul tuleks jaotada osamaksed võimalikult ühtlaselt perioodi vältel kuni sihttasemeni jõudmiseni, aga arvestades nõuetekohaselt majanduslikku etappi ja osamaksete võimalikku protsüklilist mõju liikmeks olevate krediidasutuste finantsseisundile.

21. Igal juhul ei keelata direktiiviga 2014/49/EL liikmesriikidele suurema sihttaseme kehtestamist või sätestamist, et hoiuste tagamise skeem võib nõuda liikmeks olevatelt krediidasutustelt eelosamaksete tegemist isegi pärast sihttasemeni jõudmist, et täita punkti 17 alapunktis c nimetatud eesmärk.

3. põhimõte: hoiuste tagamise skeemidele tasutavate osamaksetega antud stiimulid peaksid olema kooskõlas usaldatavusnõuetega

22. Moraaliriski maandamiseks peaksid hoiuste tagamise skeemi osamaksete skeemiga antavad stiimulid olema kooskõlas usaldatavusnõuetega (liikmeks oleva krediidasutuse riski kajastavate kapitali- ja likviidsusnõuetega).

23. Kui arvutusmeetodid töötatakse välja ja kalibreeritakse statistiliste ning ökonomeetriliste vahendite abil, peaks meetodika tulemus olema liikmeks olevate krediidasutuste riskivalmiduse seisukohast kooskõlas krediidasutustele kohaldatavate usaldatavusnõuetega.

4. põhimõte: arvutusmeetodites tuleks arvestada pangandussektori erisusi ja see peaks olema kooskõlas selle liikmesriigi regulatiivkorra ning raamatupidamis- ja aruandlustavadega, kus hoiuste tagamise skeem on asutatud

24. Arvutusmeetodid peaksid olema liikmesriigi pangandussektori struktuuri jaoks asjakohased. Seega peaksid mitme heterogeense krediidasutustega liikmesriikides asutatud hoiuste tagamise skeemid töötama välja põhjalikumad arvutusmeetodid, kohaldades piisavalt mitut

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/59/EL, 15. mai 2014, millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190–348).

riskiklassi (või liugskaalaga meetodit), et eristada nõuetekohaselt krediidasutusi nende riskiprofiili alusel. Homogeensema pangandussektoriga liikmesriikides asutatud hoiuste tagamise skeemid peaksid kasutama lihtsamaid arvutusmeetodeid. Arvutusmeetodi jaoks valitud riskinäitajad peaksid igal juhul võimaldama hoiuste tagamise skeemil nõuetekohaselt väljendada krediidasutuste riskiprofiili erinevusi, arvestades nõuetekohaselt nende ärimudelit.

5. põhimõte: osamaksete arvutamise eeskirjad peaksid olema objektiivsed ja läbipaistvad

25. Riskipõhised osamaksete süsteemid peaksid olema objektiivsed ning tagama, et sarnaste omadustega hoiuseid võtavad asutused (eelkõige riski, süsteemse olulisuse ja ärimudeli seisukohast) liigitatakse sarnaselt.
26. Hoiuste tagamise skeemide osamaksete skeemid peaksid olema läbipaistvad, arusaadavad ja hästi selgitatud. Miinimumnõudena peaksid osamaksete arvutamise alus ja kriteeriumid olema läbipaistvad liikmeks olevatele krediidasutustele. Läbipaistvus aitab liikmeks olevatel krediidasutustel mõista riskipõhiste osamaksete kohaldamise otstarvet ning suurendab nende jaoks skeemi prognoositavust.

6. põhimõte: osamaksete arvutamiseks vajalikud andmed ei tohiks põhjustada täiendavaid liigseid aruandlusnõudeid

27. Hoiuste tagamise skeemid peaksid osamaksete arvutamiseks kasutama võimaluste piires juba neile kättesaadavaid andmeid või andmeid, mida pädevad asutused on nõudnud liikmeks olevatelt krediidasutustelt nende aruandluskoostuste raames. Tuleks leida tasakaal osamaksete arvutamiseks vajaliku teabe küsimise ning liikmeks olevatele krediidasutustele liiga koormavate teabenõuete esitamise vahel.
28. Hoiuste tagamise skeemid peaksid nõudma korrapäraselt veel mitte edastatud andmeid ainult siis, kui see teave on vajalik, et hinnata riski, mida liikmeks olevad krediidasutused põhjustavad hoiuste tagamise skeemile.
29. Kui hoiuste tagamise skeem ei kogu teavet otse liikmeks olevatelt krediidasutustelt, vaid tugineb pädeva asutuse esitatud teabele, peaksid kasutusel olema kas õigussätted või ametlikud korraldused, et osamaksete haldamiseks vajalik teave koguda ja edastada õigel ajal.

7. põhimõte: tuleks kaitsta konfidentsiaalset teavet

30. Hoiuste tagamise skeemid peaksid konfidentsiaalsena hoidma osamaksete arvutamiseks kasutatud teabe, mida muidu ei avalikustataks. Samas peaksid hoiuste tagamise skeemid avalikustama vähemalt arvutusmeetodi ja arvutusvalemi parameetrite kirjelduse, sealhulgas riskinäitajad, aga mitte tingimata nende osakaalud. Samas tuleks konkreetse liikmeks oleva krediidasutuse riskiklassifikatsiooni tulemused ja selle komponendid teatada ainult sellele krediidasutusele ning neid ei tohi avalikustada.

8. põhimõte: arvutusmeetodid peaksid olema kooskõlas asjakohaste varasemate andmetega

31. Kui hoiuste tagamise skeemil on juurdepääs finantseerimisasutuste asjakohastele varasematele andmetele, peaks ta neid andmeid kasutama arvutusmeetodite parameetrite kalibreerimisel ja ümberkalibreerimisel. Sel otstarbel võivad varasemad andmed sisaldada järgmist: i) andmed krediidasutuste maksejõuetuse kohta ning juhtumite kohta, mille puhul on krediidasutus jäänud tõenäoliselt maksejõuetuks, aga maksejõuetust on õnnestunud vältida avaliku sektori asutuste tegevuse tulemusena, või muude juhtumite kohta, mille puhul on materialiseerunud hoiuste tagamise skeemile liikmeks olevatest krediidasutustest põhjustatud riskid, ning ii) andmed selle kohta, mil määral on hoiuste tagamise skeemid sellistest juhtumitest taastunud.
32. Arvutusmeetodeid tuleks asjakohaselt korrigeerida, kui on toimunud regulatiivsed või institutsionaalsed muutused (näiteks muutunud on regulatiivsete kapitalinõuete miinimumtasemed).
33. Enne käesolevate suuniste läbivaatamist 2017. aastal peaksid pädevad asutused võrdlema arvutusmeetodite kohaldamisel saadud tulemusi järelevalvelise läbivaatamise ja hindamise protsessi raames tehtud nende riskihindamisega. Võrdlus peaks olema terviklik (näiteks valimeid kasutades). Pädevad asutused peaksid teatama EBA-le võrdluse koondtulemused ning täheldatud erinevused.

III osa. Arvutusmeetodite kohustuslikud elemendid

34. Hoiuste tagamise skeemide riskipõhiste osamaksete iga arvutusmeetodi olulised elemendid peaksid hõlmama järgmisi elemente: i) arvutusvalem; ii) summaarsete riskikaalude piirmäär; iii) riskikategooriad ja riski põhinäitajad. Neid elemente on kirjeldatud järgmistes jaotistes.

1. element. Arvutusvalem

35. Aasta osamaksed, mille individuaalsed liikmeks olevad krediidasutused teevad hoiuste tagamise skeemi, tuleks arvutada järgmise valemi alusel.

$$C_i = CR \times ARW_i \times CD_i \times \mu$$

Kus:

- C_i = liikmeks oleva krediidasutuse „i” aasta osamakse;
- CR = osamakse määr (mis on konkreetsetel aastal kõigi liikmeks olevate krediidasutuste korral sama);
- ARW_i = liikmeks oleva krediidasutuse „i” summaarne riskikaal;
- CD_i = liikmeks oleva krediidasutuse „i” tagatud hoiused;
- μ = korrigeerimiskoeffitsient (mis on konkreetsetel aastal kõigi liikmeks olevate krediidasutuste korral sama).

(a) Osamakse määr (CR)

36. Osamakse määr on protsendimäär, mille peaks tasuma liikmeks olev krediidasutus, mille summaarne riskikaal on 100% (st eeldusel, et riski eristatus puudub), et jõuda aasta sihttasemeni. Esialgse perioodi vältel tuleks osamakse määra kalibreerides tagada sihttasemeni jõudmine ja aasta osamaksete võimalikult ühtlane ajaline jaotus.
37. Aasta sihttaseme määramisel tuleks jagada vähemalt hoiuste tagamise skeemi poolt sihttaseme saavutamiseks kogutavate rahaliste vahendite summa sihttasemeni jõudmise allesoleva kogumisperioodiga (aastates). Seda valemist kohaldatakse siiski piiramata liikmesriikide kaalutusõigust sätestada, et hoiuste tagamise skeemid jätkaksid eelmaksete kogumist isegi pärast sihttasemeni jõudmist.
38. Kooskõlas direktiivi 2014/49/EL artikli 10 lõike 2 neljanda lõiguga peab hoiuste tagamise skeem või määratud asutus aasta sihttaseme kehtestamisel samuti arvestama majandus tsükli etappi ja protsüklilist mõju, mis osamaksetel võib olla liikmeks olevate krediidasutuste finantsseisundile. Suurema või väiksema aasta sihttasemega saavutatud tsüklilise korrigeerimise tulemusena tuleks vältida liigsete osamaksete kogumist majanduslanguse ajal ja võimaldada rahaliste vahendite kiiremat kogumist hoiuste tagamise skeemi majanduskasvu ajal. Tsüklilise korrigeerimise korral tuleks arvestada asjakohaste määratud makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutuste tehtud riskianalüüsi ning kajastada kehtivaid majandustingimusi ja samuti keskpikka perspektiivi, sest püsivad majandusraskused ei õigusta väiksemate osamaksete tasumist määramata aja vältel. Direktiivi 2014/49/EÜ artikli 13 lõike 2 kohaselt omariskipõhise meetodi heaks kiitnud pädevad asutused võivad nõuda arvutusmeetodi muutmist, et see kajastaks nõuetekohaselt pärast meetodi esialgset heaks kiitmist majandus tsüklis toimunud muutusi. Tsüklilise korrigeerimise korral võib arvestada ka tagatud hoiuste baasi eeldatavat muutumist.
39. Hoiuste tagamise skeem peaks sätestama osamakse määra igal aastal, jagades aasta sihttaseme kõigi selle liikmeks olevate krediidasutuste tagatud hoiuste summaga.
40. Kui pärast osamaksete nõude esitamist oleks vaja ajakohastada teatud krediidasutuste andmeid (näiteks raamatupidamisarvestuse vigade parandamiseks), peaks hoiuste tagamise skeemil olema võimalus lükata korrigeerimine edasi järgmise osamaksete nõude esitamiseni.

1. tekstikast. Näide: tagatud hoiuste (CD) summa muutuste mõju sihttasemele, aasta sihttasemele ja osamakse määrale (CR)

Alljärgnevas tabelis on näidatud, kuidas muutuvad tagatud hoiuste summad nelja järjestikuse aasta vältel konkreetse hoiuste tagamise skeemiga seotud kõigi liikmeks olevate krediidasutuste puhul. See näitab hoiuste tagamise skeemi sihttasemeid, mis on arvutatud tagatud hoiuste praeguse summa alusel.

Aasta	Tagatud hoiused (CD) (miljonites eurodes)	Sihttase (CD × 0,8%) (miljonites eurodes)
Aasta 20X1	1 000 000	8 000
Aasta 20X2	1 200 000	9 600
Aasta 20X3	1 300 000	10 400
Aasta 20X4	1 100 000	8 800

Igal aastal tuleks teha allpool kirjeldatud viisil aasta sihttaseme ja osamakse määra arvutus järgmistel eeldustel:

- aastal 20X1 alustab hoiuste tagamise skeem oma liikmeks olevatelt krediidasutustelt eelosamaksete kogumist, et saavutada 10 aasta jooksul sihttase,
- osamaksed tuleb jaotada võimalikult ühtlaselt 10 aasta peale ning
- hoiuste tagamise skeemi kogutud osamaksed võrduvad igal aastal selle aasta jaoks määratud aasta sihttasemega.

Aasta 20X1

Aasta sihttase₁ = 1/10 × sihttase₁ = 1/10 × 8000 eurot = 800 eurot

CR₁ = aasta sihttase₁/CD₁ = 800 eurot / 1 000 000 eurot = 0,00080 = 0,080%

Aasta 20X1 lõpuks on hoiuste tagamise skeemis käsituses olevad rahalised vahendid 800 eurot.

Aasta 20X2

Aasta sihttase₂ = 1/9 × (sihttase₂ – juba hoiuste tagamise skeemi käsituses olevad vahendid) =
= 1/9 × (9600 eurot – 800 eurot) = 8800 eurot / 9 = 978 eurot

CR₂ = aasta sihttase₂/CD₂ = 978 eurot / 1 200 000 eurot = 0,00081 = 0,081%

Aasta 20X2 lõpuks on hoiuste tagamise skeemi käsituses rahalisi vahendeid 1778 eurot (= 800 eurot + 978 eurot).

Aasta 20X3

Aasta sihttase₃ = 1/8 × (sihttase₃ – juba hoiuste tagamise skeemi käsituses olevad vahendid) =
= 1/8 × (10 400 eurot – 1 778 eurot) = 8 622 eurot / 8 = 1 078 eurot

CR₃ = aasta sihttase₃/CD₃ = 1 078 eurot / 1 300 000 eurot = 0,00083 = 0,083%

Aasta 20X3 lõpuks on hoiuste tagamise skeemi käsituses rahalisi vahendeid 2 856 eurot (= 1 778 eurot + 1 078 eurot).

Aasta 20X4

Aasta sihttase₄ = 1/7 × (sihttase₄ – juba hoiuste tagamise skeemi käsituses olevad vahendid) =
= 1/7 × (8 800 eurot – 2 856 eurot) = 5 944 eurot / 7 = 849 eurot

CR₄ = aasta sihttase₄/CD₄ = 849 eurot / 1 100 000 eurot = 0,00077 = 0,077%

Aasta 20X4 lõpuks on hoiuste tagamise skeemi käsituses rahalisi vahendeid 3 705 eurot (= 2 856 eurot + 849 eurot).

(b) Summaarne riskikaal (ARW)

41. Liikmeks oleva krediidasutuse „i” summaarne riskikaal (ARW_i) tuleks määrata tema summaarse riski punktiarvu (ARS_i) alusel.
42. Liikmeks oleva krediidasutuse „i” summaarne riski punktiarvu arvutamisel liidetakse kõigi individuaalsete näitajate riski punktiarvud, mida on korrigeeritud näitajate asjakohaste osakaaludega. Liikmeks oleva krediidasutuse „i” summaarse riski punktiarvu arvutamiseks ning liikmeks olevale krediidasutusele „i” tema summaarse riski punktiarvu alusel tema summaarse riskikaalu määramiseks on kaks meetodit – klassimeetod ja liugskaalameetod, mida on täpsemalt kirjeldatud 1. lisas. Hoiuste tagamise skeemid peaksid arvutusmeetodi valimisel arvestama riikliku pangandussektori omadusi ning krediidasutuste heterogeensust.

(c) Korrigeerimiskoeffitsient (μ)

43. Direktiivi 2014/49/EL artikli 10 lõike 2 alusel peavad hoiuste tagamise skeemi likviidsed käibevahendid jõudma direktiivis 2014/49/EL kehtestatud sihttasemeni vähemalt 10 aasta jooksul. Koosõlas punktis 20 kehtestatud põhimõttega tuleks osamaksed jaotada võimalikult ühtlaselt perioodi vältel kuni sihttasemeni jõudmiseni, aga arvestades nõuetekohaselt majandustsükli etappi ja osamaksete võimalikku protsüklilist mõju krediidasutuste finantsseisundile.
44. Kui kõigi liikmeks olevate krediidasutuste aasta osamaksete summa rajaneb ainult liikmeks oleva krediidasutuse „i” tagatud hoiustel (CD_i), liikmeks oleva krediidasutuse „i” summaarsel riskikaalul (ARW_i) ja fikseeritud osamakse määral (CR), võib konkreetse aasta osamaksete summa olla suurem või väiksem kui selle aasta jaoks määratud aasta sihttase. Selle erinevuse kõrvaldamiseks tuleks kasutada korrigeerimiskoeffitsienti (μ). Koeffitsient peaks korrigeerima osamaksete kogusummat (C) aasta sihttasemeni jõudmiseks, kui osamaksete kogusumma oleks muidu liiga suur või liiga väike.

2. tekstikast. Arvutusvalemi kasutamise näide

Näites on liikmesriigi A arvutused aastal 2X01. Liikmesriigis on ainult kolm krediidasutust ja üks hoiuste tagamise skeem ning hoiuste tagamise skeemiga hõlmatud hoiuste kogusumma on 1 500 000 eurot. Eeldatakse, et aasta 2X01 on esimene aasta, mil liikmesriigi A hoiuste tagamise skeem hakkab koguma eelosamakseid hoieuseid võtvatelt asutustelt, et jõuda 10 aasta jooksul (aastaks 2X11) tagatud hoiuste sihttasemeni 0,8%. Seega peaks osamaksete võimalikult ühtlase jaotamise nõude kohaselt olema aasta sihttase, mis iseloomustab liikmesriigi A kõigi krediidasutuste aasta osamaksete kogusummat (C) aastal 2X01, ligikaudu 1/10 sihttasemest. Osamakse määr (CR) on sel juhul 0,0008 ($CR = 1/10 \times 0,8\%$). Aasta 2X01 summaarsed aasta osamaksed tuleks arvutada nii: $C = 1\,500\,000 \text{ eurot} \times (0,0008) = 1200 \text{ eurot}$.

Alljärgnevas tabelis on summaarsete tagatud hoiuste ja vastavate riskiga korrigeerimata osamaksete jaotus liikmesriigi A krediidasutuste kaupa aastal 2X01.

Liikmesriigi A riskiga korrigeerimata osamaksed aastal 2X01

Krediidiasutus	Tagatud hoised (eurodes)	Riskiga korrigeerimata osamaksed (eurodes)
1. krediidiasutus	200 000	160 (= 200 000 × 0,0008)
2. krediidiasutus	400 000	320 (= 400 000 × 0,0008)
3. krediidiasutus	900 000	720 (= 900 000 × 0,0008)
Kokku	1 500 000	1 200 (= 1 500 000 × 0,0008)

Liikmesriigis A kasutatav riskipõhiste osamaksete arvutamise meetod tugineb neljale riskiklassile, millest igaühele on määratud erinev summaarne riskikaal (ARW) nii: 75% kõige madalama riskiprofiiliga krediidiasutusele, 100% keskmise riskiprofiiliga krediidiasutusele, 120% suure riskiga krediidiasutustele ja 150% kõige suurema riskiga krediidiasutustele.

Individaalsete krediidiasutuste „i” aasta osamakseid arvutatakse järgmise valemiga:

$$C_i = CR \times ARW_i \times CD_i \times \mu$$

1. stsenaarium: suhteliselt suure riskiga krediidiasutused aastal 2X01

1. stsenaariumi alusel on 1., 2. ja 3. krediidiasutuse summaarsed riskikaalud (ARW_i) vastavalt 75%, 150% ja 120%. Pärast ainult summaarsele riskikaalule tugineva riskihindamisteguri kohaldamist on liikmesriigi A kõigi krediidiasutuste summaarsed aasta osamaksed 1464 eurot, mis on suurem kui kavandatud aasta osamaksete kogusumma (1200 eurot), nagu on näidatud alljärgnevas tabelis.

Liikmesriigi A riskiga korrigeeritud osamaksed aastal 2X01 (1. stsenaarium)

Krediidiasutus	CD _i (eurodes)	ARW _i	Riskiga korrigeeritud osamaksed (eurodes)
1. krediidiasutus	200 000	75%	120 (= 200 000 × 0,0008 × 0,75)
2. krediidiasutus	400 000	150%	480 (= 400 000 × 0,0008 × 1,50)
3. krediidiasutus	900 000	120%	864 (= 900 000 × 0,0008 × 1,20)
Kokku	1 500 000		1,464

Seega tuleks kasutada korrigeerimiskoeffitsienti μ , et tagada, et aasta osamaksete kogusumma (kõigi individaalsete osamaksete summa) oleks 1/10 sihttasemest. Sel juhul saab arvutada kõigile krediidiasutustele kohaldatava korrigeerimiskoeffitsiendi: $\mu_1 = 1200 \text{ eurot} / 1464 \text{ eurot} = 0,82$. Hinnangulised riskiga korrigeeritud osamaksed pärast korrigeerimiskoeffitsiendi kohaldamist on järgmises tabelis.

Liikmesriigi A riskiga korrigeeritud parandatud osamaksed aastal 2X01 (1. stsenaarium)

Krediidiasutus	CD _i (eurodes)	ARW _i	Riskiga korrigeeritud osamaksed (eurodes)	Riskiga korrigeerimiskoeffitsient μ_i	Lõplikud riskiga korrigeeritud osamaksed (eurodes)
1. krediidiasutus	200 000	75%	120	0,82	98 (= 120 × 0,82)
2. krediidiasutus	400 000	150%	480	0,82	394 (= 480 × 0,82)

3. krediidasutus	900 000	120%	864	0,82	708 (= 864 × 0,82)
Kokku	1 500 000		1 464		1 200

2. stsenaarium: suhteliselt väikse riskiga krediidasutused aastal 2X01

2. stsenaariumi alusel on 1., 2. ja 3. krediidasutuse summaarsed riskikaalud (ARW_i) vastavalt 75%, 120% ja 75%. Kui kohaldatakse ainult riski korrigeerimistegurit (ARW), on liikmesriigi A kõigi krediidasutuste aasta osamaksete kogusumma 1044 eurot, mis on väiksem kui kavandatud aasta osamaksete kogusumma 1200 eurot.

Liikmesriigi A riskiga korrigeeritud osamaksed aastal 2X01 (2. stsenaarium)

Krediidasutus	CD_i (eurodes)	ARW_i	Riskiga korrigeeritud osamaksed (eurodes)
1. krediidasutus	200 000	75%	120 (= 200 000 × 0,0008 × 0,75)
2. krediidasutus	400 000	120%	384 (= 400 000 × 0,0008 × 1,20)
3. krediidasutus	900 000	75%	540 (= 900 000 × 0,0008 × 0,75)
Kokku	1 500 000		1 044

Korrigeerimiskoeffitsiendi μ kasutamisel on aasta osamaksete kogusumma 1/10 sihttasemest. Selle stsenaariumi alusel saab arvutada kõigile krediidasutustele kohaldatava korrigeerimiskoeffitsiendi: $\mu_2 = 1200 \text{ eurot} / 1044 \text{ eurot} = 1,15$. Et riskiga korrigeeritud osamaksete summa on väiksem kui aasta sihttase, on korrigeerimiskoeffitsient suurem kui 1.

Liikmesriigi A riskiga korrigeeritud parandatud osamaksed aastal 2X01 (2. stsenaarium)

Krediidasutus	CD_i (eurodes)	ARW_i	Riskiga korrigeeritud osamaksed (eurodes)	Korrigeerimiskoeffitsient μ_i	Lõplikud riskiga korrigeeritud osamaksed (eurodes)
1. krediidasutus	200 000	75%	120	1,15	138 (= 120 × 1,15)
2. krediidasutus	400 000	120%	384	1,15	442 (= 384 × 1,15)
3. krediidasutus	900 000	75%	540	1,15	620 (= 540 × 1,15)
Kokku	1 500 000		1 044		1 200

3. stsenaarium: makrotasandi usaldatavuskeskkonna väljendamiseks korrigeeritud aasta sihttase

3. stsenaariumi alusel on 1., 2. ja 3. krediidasutuse summaarsed riskikaalud (ARW_i) vastavalt 75%, 150% ja 120%. Liikmesriigi A finantsturg on volatiilne, mis on põhjustanud krediidasutuste jaoks krediidikahju suurenemise peale konkreetse turusegmendi ka kogu pangandussüsteemis. Aasta sihttaset otsustati vähendada, et vältida ülekanduvat mõju hoiuste tagamise skeemi teistele liikmetele. Otsustati, et aastal 2X01 on aasta sihttase 75% 1/10 üldisest sihttasemest ning seega 900 eurot ($1200 \text{ eurot} \times 0,75$). Seega on osamakse määr (CR) sel juhul 0,0006 ($CR = (1/10 \times 0,75) \times 0,8\%$).

Liikmesriigi A riskiga korrigeeritud osamaksed aastal 2X01 (3. stsenaarium)

Krediidiasutus	CD _i (eurodes)	ARW _i	Riskiga korrigeeritud osamaksed (eurodes)
1. krediidiasutus	200 000	75%	90 (= 200 000 × 0,0006 × 0,75)
2. krediidiasutus	400 000	150%	360 (= 400 000 × 0,0006 × 1,50)
3. krediidiasutus	900 000	120%	648 (= 900 000 × 0,0006 × 1,20)
Kokku	1 500 000		1 098

Korrigeerimiskoeffitsiendi μ kasutamisel on aasta osamaksete kogusumma 75% 1/10 sihttasemest. Selle stsenaariumi alusel saab arvutada kõigile krediidiasutustele kohaldatava korrigeerimiskoeffitsiendi: $\mu_3 = 900 \text{ eurot} / 1\,098 \text{ eurot} = 0,82$. Hinnangulised riskiga korrigeeritud osamaksed pärast korrigeerimiskoeffitsiendi μ_3 kohaldamist on järgmises tabelis.

Liikmesriigi A riskiga korrigeeritud parandatud osamaksed aastal 2X01 (3. stsenaarium)

Krediidiasutus	CD _i (eurodes)	ARW _i	Riskiga korrigeeritud osamaksed (eurodes)	Riskiga korrigeerimiskoeffitsient μ_i	Lõplikud riskiga korrigeeritud osamaksed (eurodes)
1. krediidiasutus	200 000	75%	90	0,82	74 (= 90 × 0,82)
2. krediidiasutus	400 000	150%	360	0,82	295 (= 360 × 0,82)
3. krediidiasutus	900 000	120%	648	0,82	531 (= 648 × 0,82)
Kokku	1 500 000		1 098		900

Korrigeerimiskoeffitsiendi μ saab leida pärast seda, kui kõik liikmeks olevad krediidiasutused on liigitatud riskiklassidesse ja neile on määratud summaarsed riskikaalud (mis kajastavad nende riskiprofiili). Kui hoiuste tagamise skeemi arvutuste korral ajakohastaksid teatud krediidiasutused riskide liigitamiseks kasutatud andmeid (näiteks varasemate aruandlusperioodidega võrreldes raamatupidamisarvestuse vigade parandamiseks), peaksid hoiuste tagamise skeemid saama korrigeerimist edasi lükata kuni järgmise osamaksete nõude esitamiseni. See tähendab sisuliselt, et kui näiteks krediidiasutuse osamakse oli ebaõigete andmete tõttu liiga väike, sisaldab tema järgmine osamakse eelmise aasta (1. aasta) puuduvat summat ning praeguse aasta (2. aasta) õiget summat. Selle stsenaariumi korral oleksid kõigi teiste krediidiasutuste osamaksed 1. aastal vajalikust suuremad ning nende osamakseid 2. aastal korrigeeritaks, et arvestada 1. aasta enamakstud summat.

2. element. Summaarsete riskikaalude piirmäärad

45. Moraaliriski maandamiseks peaksid summaarsete riskikaalude piirmäärad kajastama liikmeks olevatele eri krediidiasutustele tekkinud riski erinevusi. Kui arvutusmeetodis kasutatakse riskiklasse neile määratud eri summaarsete riskikaaludega (klassimeetod), peaks see määrama igale riskiklassile kohaldatavate summaarsete riskikaalude konkreetsed väärtused. Kui arvutusmeetodis kasutatakse kindla arvu riskiklasside asemel liugskaalameetodit, tuleks määrata summaarsete riskikaalude ülem- ja alammäärad.

46. Kõige väiksemad summaarsed riskikaalud peaksid olema vahemikus 50%...75% ja kõige suuremad summaarsed riskikaalud vahemikus 150%...200%. Laiem vahemik võidakse määrata põhjendusega, et vahemik 50%...200% ei kajasta piisavalt liikmeks olevate krediidiasutuste

ärimudelite ja riskiprofiilide erinevusi ning tekitaks moraaliriski, rühmitades tehiskult väga erinevate riskiprofiilidega liikmeks olevad krediidasutused.

47. Hoiuste tagamise skeemid peaksid proovima kaardistada summaarse riskikaalu summaarsete riski punktiarvude (ARS) alusel nii, et liikmeks olevaid krediidasutusi saaks määrata kõige väiksemasse ja kõige suuremasse summaarsesse riskikaalu ning et riskiklasse saaks täita. Hoiuste tagamise skeemid peaksid eelkõige vältima mudeli sellist kalibreerimist, et peaaegu kõik liikmeks olevad krediidasutused määrataks oluliselt erinevatest riskiprofiilidest olenemata ainult ühte riskiklassi (näiteks keskmise riskiprofiiliga krediidasutuste riskiklassi). Samas ei tähenda see, et hoiuste tagamise skeemid peaksid igal aastal kasutama täielikku vahemikku ja määrama krediidasutused vahemiku kõige madalamale ja kõige kõrgemale punktile vastavas summaarsesse riskikaalu.

3. element. Riskikategooriad ja riski põhinäitajad

Riskinäitajate kategooriad

48. Individuaalse liikmeks oleva krediidasutuse summaarse riskikaalu (ARW_i) arvutuse aluseks peaks olema riskinäitajate kogum, mis koosneb järgmiste kategooriate elementidest:

- a. Kapital
- b. Likviidsus ja rahastamine
- c. Vara kvaliteet
- d. Ärimudel ja juhtimine
- e. Võimalik kahju hoiuste tagamise skeemile

49. Iga kategooria ulatuses peaks arvutusmeetod kasutama tabelis 1 kirjeldatud riski põhinäitajaid. Erandina võivad pädevad asutused välistada või lubada hoiuste tagamise skeemil välistada krediidasutuste konkreetsete tüüpide puhul põhinäitaja, kui nad põhjendavad, et näitajat ei saa kasutada krediidasutuste õiguslike omaduste või järelevalvekorra tõttu.

50. Kui pädevad asutused või hoiuste tagamise skeem kõrvaldavad konkreetset tüüpi krediidasutuse riski põhinäitaja, peaksid nad proovima kasutada kõrvaldatud näitaja jaoks kõige asjakohasemat asendusnäitajat. Nad peaksid tagama, et krediidasutusest süsteemile põhjustatud riskid kajastuvad teistes kasutatavates näitajates. Nad peaksid arvestama ka vajadust tagada võrdsed võimalused teiste krediidasutuste jaoks, mille jaoks saab kõrvaldatud näitajat kasutada.

51. Riskikategooriaid ja põhinäitajaid on kirjeldatud allpool tabelis 1. Riski põhinäitajaid on üksikasjalikumalt kirjeldatud 2. lisas.

Tabel 1. Riskikategooriad ja riski põhinäitajad

Riskikategooria	Riskikategooriate ja riski põhinäitajate kirjeldus
A. Maksejõuetuse tõenäosus	

1. Kapital	<p>Kapitalinäitajad kajastavad krediidasutuse kahjumi katmise võimet. Krediidasutuse hoitav suurem kapitalisumma näitab, et ta suudab paremini taluda kahju asutusesiseselt (mis maandab krediidasutuse suurest riskiprofiilist tekkivaid riske), vähendades nii maksejõuetuse tõenäosust. Seega peaksid suurema kapitalinäitajate väärtusega krediidasutused panustama vähem hoiuste tagamise skeemi.</p> <p>Põhinäitajad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - finantsvõimenduse määr⁶ ja - kapitali kattekordaja või esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (CET1).
2. Likviidsus ja rahastamine	<p>Likviidsuse ja rahastamise näitajad mõõdavad krediidasutuse võimet täita oma lühi- ja pikaajalisi kohustusi, kui need kuuluvad tasumisele, ilma et see kahjustaks tema finantsseisundit. Madalad likviidsuse tasemed näitavad riski, et krediidasutus ei pruugi suuta täita oma praegusi ja tulevasi, eeldatavaid ning ootamatuid rahavoo kohustusi ja tagatise vajadusi.</p> <p>Põhinäitajad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likviidsuskatteordaja⁷ (LCR) ja - stabiilse rahastamise kordaja⁸ (NSFR).
3. Vara kvaliteet	<p>Vara kvaliteedi näitajad näitavad ulatust, milles krediidasutusele tekib tõenäoliselt krediidikahju. Suur krediidikahju võib põhjustada finantsprobleeme, mis suurendavad krediidasutuse maksejõuetuse tõenäosust. Näiteks suur viivislaenude suhtarv näitab, et krediidasutusele tekib suurema tõenäosusega oluline kahju ja seepärast on vaja hoiuste tagamise skeemi sekkumist; seega põhjendab see suuremaid osamakseid hoiuste tagamise skeemidesse.</p> <p>Põhinäitaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - viivislaenude suhtarv (NPL).
4. Ärimudel ja juhtimine	<p>Selle riskikategooria puhul arvestatakse krediidasutuse praeguse ärimudeli ja strateegiliste plaanidega seotud riski ning see kajastab krediidasutuse sisemise juhtimissüsteemi ja sisekontrolli kvaliteeti.</p> <p>Ärimudeli näitajad võivad olla näiteks kasumlikkuse, bilansi koostamise ja riskide kontsentreerumisega seotud näitajad.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasumlikkuse näitajad annavad teavet liikmeks oleva krediidasutuse võime kohta tekitada kasumit. Krediidasutuse väike kasum või talle tekkinud kahjum näitab, et tal võivad tekkida maksejõuetuseni viivad finantsprobleemid. Samas võivad suuremat riski näidata ka suur ja jätkusuutmatu kasum. Erandlike hetkeväärtuste vältimiseks tuleks arvutada

⁶ Kasutada tuleks esimese taseme omavahendite ja koguvarade suhtarvu, kuni määruse (EL) nr 575/2013 kohane finantsvõimenduse määra määratlus on täielikult kasutusel.

⁷ Kui olemas, tuleks kasutada likviidsuse kordaja riiklikku määratlust, näiteks likviidsete varade ja koguvarade suhtarvu, kuni määruse (EL) nr 575/2013 meetmed on täielikult kasutusel.

⁸ Stabiilse rahastamise kordajat tuleks kasutada pärast seda, kui selle määruses (EL) nr 575/2013 olev määratlus on täielikult kasutusel.

	<p>kasumlikkuse näitajad vähemalt 2 aasta keskmiste väärtustena. See maandab protsükli mõju ja väljendab paremini tuluallikate jätkusuutlikkust. Riiklike õigusaktide nõuete või põhikirja nõuete tõttu piiratud kasumlikkuse tasemega krediidasutuste puhul võib selle näitaja kõrvaldada või kalibreerida selle krediidasutuse sarnaste piirangutega näidisrühma alusel.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bilansi muutuste näitajad võivad anda teavet koguvarade, teatud portfelli või segmentide võimaliku liigse kasvu kohta. Nende näitajate hulgas võib olla ka riskiga kaalutud vara ja koguvara suhtarv. – Kontsentratsiooninäitajad võivad anda teavet krediidasutuse riski positsioonide liigsete sektoripõhiste või geograafiliste kontsentratsioonide kohta. <p>Selle kategooria riskinäitajate muud potentsiaalsed tüübid on muu hulgas majandustõhusust või tururiskile tundlikkust mõõtvad näitajad või turupõhiseid näitajad.</p> <p>Juhtimisnäitajad lisavad krediidasutuste riskiklassifikatsioonile kvalitatiivsed tegurid, et kajastada nende sisemise juhtimissüsteemi korralduste kvaliteeti. Kvalitatiivsed näitajad võivad eelkõige tugineda hoiuste tagamise skeemide tehtud asukohavälistele ja kohapealsetele kontrollidele, hoiuste tagamise skeemide poolt selleks otstarbeks koostatud spetsiaalsetele küsimustikele ning/või järelevalvelise läbivaatamise ja hindamise protsessis kajastuvale krediidasutuste sisemise juhtimissüsteemi põhjalikule hindamisele.</p> <p>Põhinäitajad:</p> <ul style="list-style-type: none"> - riskiga kaalutud vara / koguvara ja - varade tootlus (RoA).
B. Võimalik kahju hoiuste tagamise skeemile	
<p>5. Võimalik kahju hoiuste tagamise skeemile</p>	<p>See riskikategooria kajastab hoiuste tagamise skeemi kahju riski, kui liikmeks olev krediidasutus jääb maksejõuetuks. Krediidasutuse varade koormatuse ulatusel⁹ on eriline mõju, sest koormatus vähendab hoiuste tagamise skeemi võimalust nõuda sisse krediidasutuse pankrotivara arvel väljamakstav summa.</p> <p>Põhinäitaja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koormamata varad / tagatud hoiused

Täiendavad riskinäitajad

52. Lisaks riski põhinäitajatele võivad hoiuste tagamise skeemid kasutada täiendavaid riskinäitajaid, mis on liikmeks olevate krediidasutuste riskiprofiili määramisel asjakohased.

⁹ Koormatud vara mõiste on EBA suunistes koormatud ja koormamata varade andmete avaldamise kohta määratletud nii: „vara [tuleks] käsitada koormatuna, kui see on panditud või kui seda kasutatakse mis tahes bilansilise või bilansivälise tehingu tagamiseks või krediitkvaliteedi parandamiseks ja seda ei saa vabalt vabastada (nt rahastamise eesmärgil pantimiseks).”

53. Täiendavad riskinäitajad tuleks liigitada asjakohastesse riskikategooriatesse tabeli 1 kohaselt. Täiendavad näitajad tuleks liigitada kategooriasse „Ärimudeli ja juhtimise risk” ainult siis, kui need ei sobi ühegi muu riskikategooria kirjeldusega.
54. Iga hoiuste tagamise skeem peaks määratlema oma riskinäitajate kogumi, et kajastada oma liikmeks olevate krediidasutuste riskiprofiilide erinevusi. Täiendavate kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete riskinäitajate näidete loetelu koos üksikasjaliku kirjeldusega on 3. lisas.

Riskinäitajate ja kategooriate osakaalud

55. Hoiuste tagamise skeemide osamaksete arvutamise meetodi kõigile riskinäitajatele määratud osakaalude summa peab olema 100%.
56. Kui osakaalud määratakse konkreetsetele riskinäitajatele, tuleks säilitada riskikategooriate ja riski põhinäitajate minimaalsed osakaalud, mis on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. Riskikategooriate ja riski põhinäitajate minimaalsed osakaalud

Riskikategooriad ja riski põhinäitajad	Minimaalsed osakaalud
1. Kapital	18%
1.1. Finantsvõimenduse määr	9%
1.2. Kapitali kattekordaja või esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	9%
2. Likviidsus ja rahastamine	18%
2.1. Likviidsuskattekordaja	9%
2.2. Stabiilse rahastamise kordaja	9%
3. Vara kvaliteet	13%
3.1. Viivislaenude suhtarv	13%
4. Ärimudel ja juhtimine	13%
4.1. Riskiga kaalutud vara / koguvara	6,5%
4.2. Varade tootlus	6,5%
5. Võimalik kahju hoiuste tagamise skeemile	13%
5.1. koormamata varad / tagatud hoiused	13%
Summa	75%

57. Käesolevates suunistes riskikategooriate ja riski põhinäitajate jaoks määratud minimaalsete osakaalude summa on 75% summaarsetest osakaaludest. Hoiuste tagamise skeemid peaksid jaotama ülejäänud 25% tabelis 1 loetletud riskikategooriate vahel.
58. Hoiuste tagamise skeemid peaksid jaotama paindlikud 25% osakaaludest täiendavate riskinäitajate vahel ja/või suurendades riski põhinäitajate minimaalseid osakaale, kui täidetud on järgmised tingimused:
- säilitatakse riskikategooriate ja riski põhinäitajate minimaalsed osakaalud;

- kui arvutusmeetodis kasutatakse ainult riski põhinäitajaid, tuleks paindlik 25% osakaal jaotada riskikategooriate vahel nii: kapital 24%, likviidsus ja rahastamine 24%, varakvaliteet 18%, ärimudel ja juhtimine 17%, hoiuste tagamise skeemi vahendite potentsiaalne kasutamine 17%;
 - mis tahes täiendava näitaja osakaal või riski põhinäitaja osakaalu suurenemine ei tohiks olla suurem kui 15%, välja arvatud täiendavate kvalitatiivsete riskinäitajate puhul, mis väljendavad liikmeks oleva krediidasutuse riskiprofiili ja juhtimise põhjaliku hindamise tulemust (mis sisaldub kategoorias „Ärimudel ja juhtimine”), ning punktis **C1** 59 **O** nimetatud juhtudel.
59. Kui põhinäitajat ei kasutata, peaks sama riskikategooria ülejäänud põhinäitaja minimaalne osakaal võrduma riskikategooria täieliku minimaalse osakaaluga.
60. Kui kategoorias on ainult üks põhinäitaja, mida ei kasutata, tuleks selle asemel kasutada põhinäitajaga sama minimaalse osakaaluga asendusnäitajat.

3. tekstikast. Riskikategooriate ja riski põhinäitajate vahel 25% osakaalude paindliku määramise kasutamise näide

1. stsenaarium

Arvutusmeetodis kasutatakse kõiki riski põhinäitajaid ja mitte ühtki täiendavat näitajat. Paindlik 25% osakaaludest jaotatakse riski põhinäitajate vahel nii, et riskikategooriate ja riski põhinäitajate minimaalsete osakaalude proportsioonid säilivad (näiteks kapitali täiendav osakaal on $6\% = 25\% \times (18\%/75\%)$).

Riskinäitaja	Minimaalsed osakaalud (1)	Paindlikud osakaalud (2)	Lõplikud osakaalud (1) + (2)
1. Kapital	18%	+ 6%	24%
1.1. Finantsvõimenduse määr	9%	+ 3%	12%
1.2. Kapitali katekordaja või esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	9%	+ 3%	12%
2. Likviidsus ja rahastamine	18%	+ 6%	24%
2.1. Likviidsuskatekordaja	9%	+ 3%	12%
2.2. Stabiilse rahastamise kordaja	9%	+ 3%	12%
3. Vara kvaliteet	13%	+ 5%	18%
3.1. Viivislaenude suhtarv	13%	+ 5%	18%
4. Ärimudel ja juhtimine	13%	+ 4%	17%
4.1. Riskiga kaalutud vara / koguvara	6,5%	+ 2%	8,5%
4.2. Varade tootlus	6,5%	+ 2%	8,5%
5. Võimalik kahju hoiuste tagamise skeemile	13%	+ 4%	17%
5.1. koormamata varad / tagatud hoiused	13%	+ 4%	17%
Summa	75%	+ 25%	100%

2. stsenaarium

Üks riski põhinäitajatest (stabiilse rahastamise kordaja) ei ole üleminekuajal kasutatav ja arvutusmeetodis ei kasutata täiendavaid riskinäitajaid. Likviidsuskatekordaja suhtarvule määratud minimaalne osakaal oleks 18% - riskikategooria „Likviidsus ja rahastamine” summaarne osakaal (9% + 9%), mida suurendatakse täiendava 6% võrra kuni 24%-ni, mis on punkti 57 järgi selle kategooria maksimaalne osakaal. Teised osakaalud jaotatakse riskinäitajate vahel samamoodi kui 1. stsenaariumi alusel.

Riskinäitaja	Minimaalsed osakaalud (1)	Paindlikud osakaalud (2)	Lõplikud osakaalud (1) + (2)
1. Kapital	18%	+ 6%	24%
1.1. Finantsvõimenduse määr	9%	+ 3%	12%
1.2. Kapitali katekordaja või esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	9%	+ 3%	12%

2. Likviidsus ja rahastamine	18%	+ 6%	24%
2.1. Likviidsuskattekindaja	9%	+ (6% + 9%)	24%
2.2. Stabiilse rahastamise kindaja	9%	- 9%	Ei kohaldata
3. Varakvaliteet	13%	+ 5%	18%
3.1. Viivislaenu suhtarv	13%	+ 5%	18%
4. Ärimudel ja juhtimine	13%	+ 4%	17%
4.1. Riskiga kaalutud vara / koguvara	6,5%	+ 2%	8,5%
4.2. Varade tootlus	6,5%	+ 2%	8,5%
5. Võimalik kahju hoiuste tagamise skeemile	13%	+ 4%	17%
5.1. koormamata varad / tagatud hoiused	13%	+ 4%	17%
Summa	75%	+ 25%	100%

3. stsenaarium

Arvutusmeetodis kasutatakse kõiki riski põhinäitajaid, aga hoiuste tagamise skeem sooviks suurendada (5% võrra) ühe põhinäitaja („Finantsvõimenduse määr“) osakaalu, sest tema hinnangul on see näitaja väga tõhus tema liikmeks olevate krediidasutuste probleemide prognoosimisel. Lisaks kavatakse hoiuste tagamise skeem lisada kaks täiendavat riskinäitajat (millest üks on osakaaluga 3% riskikategoorias „Vara kvaliteet“ ja teine osakaaluga 5% riskikategoorias „Ärimudel ja juhtimine“). Ülejäänud 12% paindlikest osakaaludest jaotatakse kõigi ülejäänud riski põhinäitajate vahel nii, et säilitatakse näitajatele määratud minimaalsete osakaalude suhe.

Riskinäitaja	Minimaalsed osakaalud (1)	Paindlikud osakaalud (2)		Lõplikud osakaalud (1) + (2)
1. Kapital	18%	+ 5%	+3%	26%
1.1. Finantsvõimenduse määr	9%	+ 5%		14%
1.2. Kapitali kattekordaja või esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	9%		+ 3%	12%
2. Likviidsus ja rahastamine	18%		+ 3%	21%
2.1. Likviidsuskattekindaja	9%		+ 1,5%	10,5%
2.2. Stabiilse rahastamise kindaja	9%		+ 1,5%	10,5%
3. Vara kvaliteet	13%	+ 3%	+ 2%	18%
3.1. Viivislaenu suhtarv	13%		+ 2%	15%
3.2. Täiendav riskinäitaja (1)	Ei kohaldata	+ 3%		3%
4. Ärimudel ja juhtimine	13%	+ 5%	+ 2%	20%
4.1. Riskiga kaalutud vara / koguvara	6,5%		+ 1%	7,5%
4.2. Varade tootlus	6,5%		+ 1%	7,5%
4.3. Täiendav riskinäitaja (2)	Ei kohaldata	+ 5%		5%
5. Võimalik kahju hoiuste tagamise	13%		+ 2%	15%
5.1. koormamata varad / tagatud hoiused	13%		+ 2%	15%
Summa	75%	+ 13%	+ 12%	100%

4. stsenaarium

Arvutusmeetodis kasutatakse kõiki riski põhinäitajaid, aga hoiuste tagamise skeem sooviks lisada ka täiendavad viis näitajat (üks näitaja riskikategooriates „Kapital”, „Vara kvaliteet” ja „Võimalik kahju hoiuste tagamise skeemile” ning kaks näitajat riskikategoorias „Ärimudel ja juhtimine”). Riskinäitajate osakaalud on loetletud alljärgneva tabeli viimases veerus.

Riskinäitaja	Minimaalsed osakaalud (1)	Paindlikud osakaalud (2)	Lõplikud osakaalud (1) + (2)
1. Kapital	18%	+ 5%	23%
1.1. Finantsvõimenduse määr	9%		9%
1.2. Kapitali kattekordaja või esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	9%		9%
1.3. Täiendav riskinäitaja (1)	Ei kohaldata	+ 5%	5%
2. Likviidsus ja rahastamine	18%		18%
2.1. Likviidsuskattekordaja	9%		9%
2.2. Stabiilse rahastamise kordaja	9%		9%
3. Vara kvaliteet	13%	+ 5%	18%
3.1. Viivislaenuude suhtarv	13%		13%
3.2. Täiendav riskinäitaja (2)	Ei kohaldata	+ 5%	5%
4. Ärimudel ja juhtimine	13%	+ 10%	23%
4.1. Riskiga kaalutud vara / koguvara	6,5%		6,5%
4.2. Varade tootlus	6,5%		6,5%
4.3. Täiendav riskinäitaja (3)	Ei kohaldata	+ 5%	5%
4.4. Täiendav riskinäitaja (4)	Ei kohaldata	+ 5%	5%
5. Võimalik kahju hoiuste tagamise skeemile	13%	+ 5%	18%
5.1. koormamata varad / tagatud hoiused	13%		13%
5.3. Täiendav riskinäitaja (5)	Ei kohaldata	+ 5%	5%
Summa	75%	+ 25%	100%

Nõuded riskinäitajatele

61. Arvutusmeetodi riskinäitajad peaksid väljendama piisavalt paljusid riskiallikaid.
62. Riskinäitajate valik peaks olema kooskõlas riskijuhtimise parimate tavadega ning kehtivate usaldatavusnõuetega.
63. Iga liikmeks oleva krediidasutuse puhul tuleks arvutada riskinäitajad eraldi.
64. Samas tuleks riskinäitajate väärtus arvutada konsolideeritud tasandil, kui liikmesriik kasutab direktiivi 2014/49/EL artikli 13 lõikes 1 kirjeldatud varianti lubada, et keskastutuse ja määruse (EL) nr 575/2013 artikli 10 lõikes 1 osutatud selle keskastutusega püsivalt seotud krediidasutuste suhtes kohaldatakse tervikuna keskastutuse ja sellega seotud krediidasutuste jaoks konsolideeritud alusel määratud riskikaalu.

65. Kui liikmeks olevale krediidasutusele on tehtud erand kapitali- ja/või likviidsusnõuete täitmisest kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 7, 8 või 21, tuleks vastavad kapitali-/likviidsusnäitajad arvutada konsolideeritud või poolkonsolideeritud tasandil.
66. Konkreetse ajavahemiku jaoks riskinäitajate väärtuste arvutamiseks peaks hoiuste tagamise skeem kasutama järgmist:
- kasumiaruande positsioonide väärtus perioodi lõpus (näiteks aasta kasumiaruandes 31. detsembril näidatud netotulu);
 - aruandlusperioodi alguse ja lõpu vahelise aja keskmine väärtus (näiteks koguvarade keskmine väärtus 1. jaanuarist 31. detsembrini konkreetsel aastal) bilansi positsioonide puhul.

IV osa. Arvutusmeetodite valikulised elemendid

(i) *Minimaalne osamakse*

67. Direktiivi 2014/49/EL artikli 13 lõike 1 kohaselt võivad liikmesriigid otsustada, et krediidasutused tasuvad minimaalse osamakse, olenemata nende tagatud hoiuste summast.
68. Kui liikmesriik kasutab võimalust, et liikmeks olevad krediidasutused tasuvad minimaalse osamakse (MC), olenemata nende tagatud hoiuste summast, tuleks arvutada individuaalsed osamaksed järgmise muudetud arvutusvalemiga.

- a. Kui iga liikmeks olev krediidasutus tasub minimaalsed osamaksed lisaks riskipõhiste osamaksetele:

$$C_i = MC + (CR \times ARW_i \times CD_i \times \mu)$$

- b. Kui minimaalse osamakse tasuvad ainult need liikmeks olevad krediidasutused, mille (punktis 35 nimetatud) standardvalemi kohaselt arvutatud aasta riskipõhised osamaksed oleksid väiksemad kui minimaalse osamakse summa:

$$C_i = \text{Max} \{MC ; (CR \times ARW_i \times CD_i \times \mu)\}$$

Kus:

- C_i = liikmeks oleva krediidasutuse „i” aasta osamakse;
- MC = minimaalne osamakse;
- CR = osamakse määr (mis on konkreetsel aastal kõigi liikmeks olevate krediidasutuste korral sama);
- ARW_i = liikmeks oleva krediidasutuse „i” summaarne riskikaal;
- CD_i = liikmeks oleva krediidasutuse „i” tagatud hoiused;
- μ = korrigeerimiskoeffitsient (mis on konkreetsel aastal kõigi liikmeks olevate krediidasutuste korral sama).

69. Pädevad asutused ja määratud asutused peaksid minimaalse osamakse määramisel nõuetekohaselt arvestama fikseeritud osamaksete määramisega olemuslikult seotud moraalariski ning pangandusteenuste turule pääsu tõkete tekitamise riski.

(ii) Väiksemad osamaksed hoiuste tagamise skeemist eraldiseisva krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmetele

70. Direktiivi 2014/49/EL artikli 13 lõike 1 kohaselt võivad liikmesriigid otsustada, et krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemide liikmed teevad hoiuste tagamise skeemidesse väiksemaid osamakseid. Direktiivi 2014/49/EL põhjenduse 12 kohaselt on see variant kasutusele võetud, et tunnustada kaitsesüsteeme, „mis kaitsevad krediidasutusi ennast ning mis tagavad eelkõige nende likviidsuse ja maksevõimelisuse”.

71. Kui liikmesriik kasutab seda võimalust, võib eraldi krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmeks oleva krediidasutuse summaarset riskikaalu vähendada, et arvestada krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemiga antud täiendavat kaitset. Sel juhul tuleks vähendamine rakendada sellega, et lisatakse krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmeks olemisega seotud täiendava riskinäitaja arvutusmeetod riskikategooriasse „Ärimudel ja juhtimine”. Krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmeks olemise näitaja peaks kajastama skeemiga liikmele antavat täiendavat maksevõime ja likviidsuse kaitset, arvestades, kas krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi eelrahastamise vahendite summa, mis on probleemide korral otsekohe kasutatav nii rekapiitaliseerimise kui ka likviidsuse rahastamise otstarbel mõjutatud ettevõtja toetamiseks, on piisavalt suur, et võimaldada ettevõtja usaldusväärset ja tõhusat toetamist. Samuti võib arvestada taotluse korral sissenõutavaid täiendavaid rahastamiskohustusi, mis tagatakse krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmete poolt krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi keskasutuses hoitud likviidsusreservidega. Krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi rahastamise taset tuleks kontrollida seoses krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmeks oleva krediidasutuse koguvaraga.

(iii) Maksejõuetuse vältimiseks hoiuste tagamise skeemi vahendite kasutamine

72. Kui liikmesriik lubab hoiuste tagamise skeemil, sealhulgas ametlikult hoiuste tagamise skeemina tunnustatud krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemil kasutada likviidseid käibevahendeid krediidasutuse maksejõuetuse vältimiseks alternatiivsete meetmete võtmise otstarbel, võib see hoiuste tagamise skeem lisada oma riskipõhisesse arvutusse täiendava teguri, lähtuvalt krediidasutuse riskiga kaalutud varast. Sel juhul on valem järgmine:

$$C_i = CR \times ARW_i \times (CD_i + A) \times \mu,$$

kus A on krediidasutuse „i” riskiga kaalutud vara summa.

73. Enne kui hoiuste tagamise skeem selle täiendava teguri rakendab, peaksid pädevad asutused hindama punktis 14 mainitud heakskiitmismenetluse raames, kas selle kasutusele võtmine on

samaulatuslik riskiga, et tuleb sekkuda tagatud hoiuste kaitset ületava krediidasutuse maksejõuetuse vältimiseks.

(iv) Väikse riskiga sektorid

74. Direktiivi 2014/49/EL artikli 13 lõike 1 kohaselt võivad liikmesriigid kehtestada väiksemad osamaksed riigisisese õigusega reguleeritud väikse riskiga sektoritesse kuuluvate krediidasutuste puhul.
75. Kui liikmesriik on kehtestanud eeskirjade abil piirangud teatud alamsektorisse kuuluvatele krediidasutustele viisil, mis vähendab oluliselt maksejõuetuse tõenäosust, võib selle krediidasutuste osamakseid hoiuste tagamise skeemile proportsionaalselt vähendada, kui see on piisavalt põhjendatud.
76. Väikse riskiga sektoritesse kuuluvate krediidasutuste osamaksete vähendamist tuleks lubada empiiriliste tõendite alusel, mille kohaselt tekib nendes väikse riskiga sektorites maksejõuetus järjepidevalt väiksema sagedusega kui teistes sektorites. Pädev asutus peaks vähendatud osamaksete kohaldamise kokku leppima koostöös määratud asutusega ja pärast hoiuste tagamise skeemiga konsulteerimist.
77. Vähendamiste arvestamiseks arvutusmeetodis tuleb riskikategooriasse „Ärimudel ja juhtimine” lisada täiendav riskinäitaja.

III jaotis. Lõppsätted ja rakendamine

78. Pädevad asutused ja määratud asutused peaksid käesolevad suunised rakendama 2015. aasta lõpuks, kaasates need oma järelevalvemenetlusse. Alates sellest kuupäevast peaksid hoiuste tagamise skeemide kogutud osamaksed vastama käesolevatele suunistele.
79. Samas kui direktiivi 2014/49/EL artikli 20 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt leiavad asjaomased asutused, et hoiuste tagamise skeem ei ole hiljemalt 3. juuliks 2015 suuteline järgima direktiivi 2014/49/EL artiklit 13, rakendatakse käesolevad suunised asutuste määratud uueks kuupäevaks ja igal juhul hiljemalt 31. maiks 2016.

1. lisa. Summaarsete riskikaalude arvutamise ja riskiklasside määramise meetodid

(i) Klassimeetod

Individaalsed riskinäitajad

1. Klassimeetodi puhul tuleks iga riskinäitaja jaoks määratleda kindel arv klasse, määrates iga klassi jaoks ülemise ja alumise piirmäära. Iga riskinäitaja jaoks peaks olema vähemalt kaks klassi. Klassid peaksid väljendama liikmeks olevatele krediidasutustele tekkiva riski eri tasemeid (näiteks suur, keskmine, väike risk), mida on hinnatud konkreetsete näitajate alusel.
2. Igale klassile tuleks määrata individuaalne riski punktiarv (IRS). Kui riskinäitaja on suurem (väiksem) kõige suurema (väiksema) klassi ülemisest (alumisest) piirmäärast, tuleks sellele määrata kõige suurema (väiksema) klassi individuaalne riski punktiarv.
3. Klasside piirmäärad tuleks määrata kas suhtelisel või absoluutsel alusel:
 - suhtelist alust kasutades olenevad liikmeks olevate krediidasutuste individuaalsed riski punktiarvud nende suhtelisest riski positsioonist võrreldes teiste krediidasutustega; sel juhul jaotatakse krediidasutused ühtlaselt riskiklasside vahel, mis tähendab, et sarnase riskiprofiiliga krediidasutused võivad sattuda eri klassidesse;
 - absoluutset alust kasutades määratakse klasside piirmäärad kajastama konkreetse näitaja riski suurust; sel juhul võivad kõik krediidasutused sattuda samasse klassi, kui neil on sarnased riskitasemed.
4. Iga riskinäitaja puhul peaksid absoluutsel alusel määratud klasside piirmäärad tagama, et liikmeks olevaid krediidasutusi eristatakse piisavalt ja tähenduslikult. Piirmäärade kalibreerimisel tuleks võimaluse korral arvestada liikmeks olevale krediidasutusele kohaldatavaid regulatiivnõudeid ja näitaja väärtuste varasemaid andmeid. Hoiuste tagamise skeemid peaksid vältima piirmäärade sellist kalibreerimist, mille tulemusena määratakse kõik liikmeks olevad krediidasutused samasse klassi, kuigi nendes on konkreetse riskinäitajaga mõõdetud valdkonnas olulised erinevused.
5. Iga riskinäitaja puhul peaksid klassidele määratud individuaalsed riski punktiarvud olema vahemikus 0...100, kus 0 tähendab väikseimat ja 100 suurimat riski.

4. tekstikast. Riskinäitaja tüübi alusel klassi punktiarvude määramise näited

Järgmises näites selgitatakse, kuidas individuaalsed riski punktiarvud (IRS) vahemikus 0...100 tuleks määrata eri tüüpi riskinäitajate puhul eri klassidesse.

1. stsenaarium

Viis klassi; riskinäitaja suuremad väärtused näitavad suuremat riski (nt viivislaenude suhtarv)

Klassid	Piirmäärad	IRS
1. klass	< 2%	0
2. klass	≤ 2 ... 3,5% <	25
3. klass	≤ 3,5 ... 5% <	50
4. klass	≤ 5 ... 7% <	75
5. klass	≥ 7%	100

2. stsenaarium

Kolm klassi; riskinäitaja suuremad väärtused näitavad suuremat riski (nt viivislaenu suhtarv)

Klassid	Piirmäärad	IRS
1. klass	< 2%	0
2. klass	≤ 2 ... 7% >	50
3. klass	≥ 7%	100

3. stsenaarium

Neli klassi; riskinäitaja suuremad väärtused näitavad väiksemat riski (nt likviidsuskordaja)

Klassid	Piirmäärad	IRS
1. klass	> 60%	0
2. klass	< 40 ... 60% ≤	33
3. klass	< 20 ... 40% ≤	66
4. klass	≤ 20%	100

4. stsenaarium

Kaks klassi; binaarse väärtusega riskinäitaja, mis võib mõjutada riskiprofiili hindamist neutraalselt või negatiivselt (näiteks liigse bilansi kasvu suhtarv)

Klassid	Piirmäärad	IRS
1. klass	< 15%	50
2. klass	≥ 15%	100

5. stsenaarium

Kaks klassi; binaarse väärtusega riskinäitaja, mis võib mõjuda riskiprofiili hindamisele positiivselt või neutraalselt (näiteks liikmesriigi õiguse alusel reguleeritud väikse riskiga sektorisse kuuluva krediidasutuse riski hinnatakse väiksemaks ning väikse riskiga sektorisse mittekuuluvate krediidasutuste riski hinnatakse keskmiseks).

Klassid	Piirmäärad	IRS
1. klass	Väikse riskiga sektorisse kuuluv krediidasutus	0
2. klass	Väikse riskiga sektorisse mittekuuluv krediidasutus	50

6. stsenaarium

Kolm klassi; mittestandardse tulemuste tõlgendamise riskinäitaja (näiteks varade tootlus), mille puhul võivad nii näitaja negatiivsed väärtused (kahju) kui ka liiga suured väärtused näidata krediidasutuse kõrgetasemelist riskiprofiili.

Klassid	Piirmäärad	IRS
1. klass	$\leq 0 \dots 2\% \leq$	0
2. klass	$< 2 \dots 15\% \leq$	50
3. klass	$< 0\% \text{ või } > 15\%$	100

NB! 1.–4. stsenaariumi korral on individuaalsete riski punktiarvude klassidesse jaotamine lineaarne (näiteks 0...33...66...100). See ei ole üldnõue ja teatud riskinäitajate korral võib olla põhjendatud individuaalsete riski punktiarvude mittesümmeetriline jaotamine vahemikus 0...100 (näiteks 0...25...50...90...100), et kajastada õigesti juhtumeid, mille puhul suureneb oluliselt krediidasutuse risk, kui näitaja väärtus jõuab konkreetse piirmääraneni.

Summaarne riski punktiarv (ARS)

- Krediidasutuse „i” puhul tuleks iga individuaalne riski punktiarv korrutada konkreetsele riskinäitajale määratud näitaja osakaaluga (IW_j). See tuleks seejärel summeerida aritmeetilise keskmise alusel summaarsesse riski punktiarvu (ARS_i).
- Igale näitajale „i” määratud osakaalud (IW_j) peaksid olema kõigi krediidasutuste jaoks samad ja need tuleks kalibreerida krediidasutuste järelevalvelise hindamise ja/või maksejõuetuse varasemate andmete alusel.
- Kirjelatud mudeli struktuur võib olla järgmine.

Riskinäitaja	Näitaja osakaal	Klassid	Individuaalsed riski punktiarvud
Näitaja A_1	IW_1	A_1	IRS_{A_1}
		B_1	IRS_{B_1}
	
		M_1	IRS_{M_1}
Näitaja A_2	IW_2	A_2	IRS_{A_2}
		B_2	IRS_{B_2}
	
		M_2	IRS_{M_2}
...
Näitaja A_n	IW_n	A_n	IRS_{A_n}
		B_n	IRS_{B_n}
	
		M_n	IRS_{M_n}

- Krediidasutuse „i” summaarne riski punktiarv (ARS_i) tuleks arvutada iga krediidasutuse puhul järgmise valemiga:

$$ARS_i = \sum_{j=1}^n IW_j * IRS_j$$

Kus::

$$\sum_{j=1}^n IW_j = 100\% \text{ ja}$$

$$IRS_j = IRS_{X_j}, \text{ teatud } X \text{ korral } \{A, B, \dots, M\} \text{ seas (st näitajale } A_j \text{ vastav klass)}$$

Summaarne riskikaal (ARW)

10. Igale näitajale ARS_i peaks vastama summaarne riskikaal (ARW_i), mida tuleks kasutada individuaalse liikmeks oleva krediidasutuse osamakse (C_i) arvutamiseks kooskõlas käesolevate suuniste punktis 35 nimetatud osamakse valemiga.

Riskiklassid

11. Summaarse riskikaalu võib arvutada klassimeetodi abil, kui summaarsete riski punktiarvude vahemikud on määratletud nii, et need vastavad konkreetsele riskiklassile ja summaarsele riskikaalule (vt alljärgnev tabel).

Riskiklass	Summaarse riski punktiarvu piirmäärad (ARS)	Summaarne riskikaal (ARW)
1	$a_1 \leq a_2$	ARW_1
2	$a_3 \leq a_4$	ARW_2
3	$a_5 \leq a_6$	ARW_3
...

12. Riskiklasside arv peaks olema proportsionaalne hoiuste tagamise skeemi liikmeks olevate krediidasutuste arvu ja mitmekesisusega. Riskiklasse peaks siiski olema vähemalt neli. Peaks olema vähemalt üks riskiklass keskmise riskiga liikmeks olevatele krediidasutustele, vähemalt üks väikse riskiga liikmetele ja vähemalt kaks suure riskiga krediidasutustele.

5. tekstikast. Krediidasutustele summaarsete riskikaalude kohaldamise näide

Järgmises näites on iseloomustatud, kuidas liikmeks olevatele krediidasutustele saab määrata summaarse riskikaalu summaarsete riski punktiarvude väärtuste alusel ja eeldusel, et igale klassile on määratud neli riskiklassi riskikaaludega (75%, 100%, 125% ja 150%) nii.

Riskiklass	Summaarse riski punktiarvu (ARS) piirmäärad	Summaarne riskikaal (ARW)
1	< 40	75%
2	≤ 40 ... 55 <	100%
3	≤ 55 ... 70 <	125%
4	≥ 70	150%

Näiteks kui konkreetse krediidasutuse summaarne riski punktiarv on 62, tuleks krediidasutus määrata kolmandasse riskiklassi ja sellele tuleks määrata summaarne riskikaal 125%.

(ii) Liugskaalameetod*Individaalsed riskinäitajad*

13. Seda meetodit kasutades arvutatakse iga krediidasutuse korral individuaalne riski punktiarv (IRS_j) iga riskinäitaja A_j kohta. Iga näitaja kohta tuleks määratleda ülemine ja alumine piirmäär a_j ja b_j . Kui suurem näitaja väärtus tähistab suurema riskiga krediidasutust ja näitaja ületab ülemise piirmäära, määratakse IRS_j väärtuseks 100. Samuti kui näitaja väärtus on alla alumise piirmäära, on IRS_j väärtus 0. Analoogselt, kui väiksem näitaja väärtus tähistab suurema riskiga olukorda ja näitaja on alla alumise piirmäära, määratakse IRS_j väärtuseks 100. Samuti kui näitaja väärtus on suurem ülemisest piirmäärast, on IRS_j väärtus 0.
14. Kui näitaja väärtus on määratletud piirmäärade vahel, on IRS_j väärtus vahemikus 0...100. Iga IRS_j jaoks on eelmääratletud riskikaal, millega arvutatakse iga krediidasutuse „i” jaoks summaarne riski punktiarv (ARS_i). Mudeli ülesehituse tõttu on mudelis ARS_i väärtus alati vahemikus 0...100.
15. Iga riskinäitaja korral peaks ülemise ja alumise piirmäära a_j ja b_j määramine tagama, et liikmeks olevaid krediidasutusi eristatakse piisavalt ja tähenduslikult. Piirmäärade kalibreerimisel tuleks võimaluse korral arvestada liikmeks olevatele krediidasutustele kohaldatavaid regulatiivnõudeid ja näitaja väärtuste varasemaid andmeid. Hoiuste tagamise skeemid peaksid vältima ülemise ja alumise piirmäära sellist kalibreerimist, mille tulemusena on kõik liikmeks olevad krediidasutused alati üle ülemise piirmäära või alla alumise piirmäära, kuigi nendes on konkreetse riskinäitajaga mõõdetud valdkonnas olulised erinevused.
16. Kirjeldatud mudeli struktuur võib olla järgmine.

Riskinäitaja	Näitaja osakaal	Ülemine piirmäär	Alumine piirmäär	Individaalsed riski punktiarvud
Näitaja A_1	IW_1	a_1	b_1	IRS_1
Näitaja A_2	IW_2	a_2	b_2	IRS_2
...
Näitaja A_n	IW_n	a_n	b_n	IRS_n

Kus:

$$\sum_{j=1}^n IW_j = 100\%.$$

17. Iga riskinäitaja A_j korral vastab selle väärtus väljundpunktiarvule (IRS_j), mis on määratletud nii:

$$IRS_j = \begin{cases} 100 & \text{if } A_j > a_j \\ 0 & \text{if } A_j < b_j \\ \frac{A_j - b_j}{a_j - b_j} \times 100, & \text{if } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases}$$

, kus $j = 1 \dots n$

või

$$IRS_j = \begin{cases} 0 & \text{if } A_j > a_j \\ 100 & \text{if } A_j < b_j \\ \frac{a_j - A_j}{a_j - b_j} \times 100, & \text{if } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases}$$

, kus $j = 1 \dots n$

Summaarne riski punktiarv (ARS)

18. Krediidasutuse „i” summaarne riski punktiarv (ARS_i) arvutatakse nagu $ARS_i = \sum_{j=1}^n IW_j * IRS_j$.

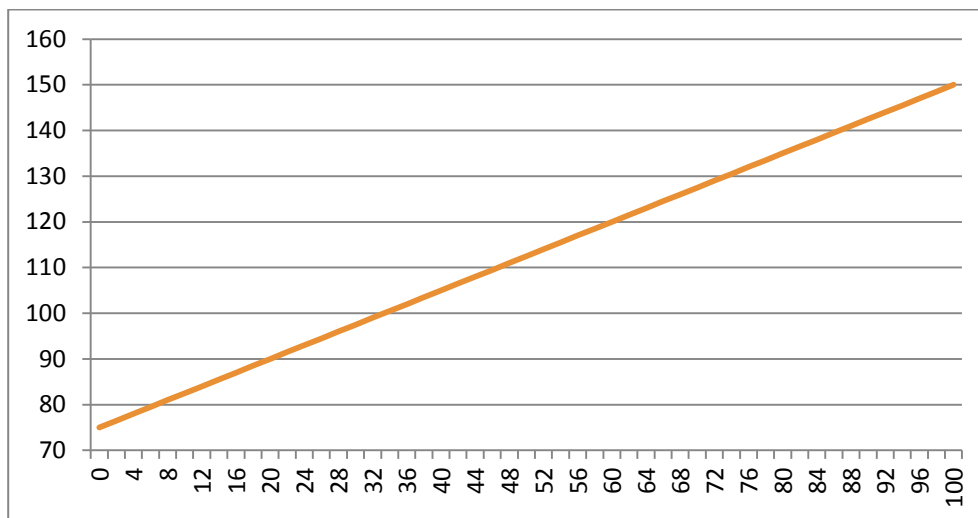
Summaarne riskikaal (ARW)

19. Krediidasutuse „i” summaarset riski punktiarvu (ARS_i) võidakse väljendada summaarse riskikaalu (ARW_i) abil, kasutades kas lineaarsel või eksponentsiaalsel valemil põhinevat liugskaalameetodit

20. Krediidasutuse „i” summaarse riski punktiarvu krediidasutuse „i” summaarse riskikaaluna väljendamiseks võib kasutada järgmist lineaarset valemit:

$$ARW_i = \beta + (\alpha - \beta) * ARS_i / 100$$

Selle meetodi korral on ARW_i , mis on seotud ARS_i -ga, lineaarne ning ülemine ja alumine piirmäär α ja β on näiteks vastavalt 150% ja 75%. Kui konkreetse krediidasutuse korral on ARS_i 100 (kõige suurema riski punktiarv), on vastav riskikaal α (kõige suurem riskikaal). Samuti kui ARS_i on 0, on vastav riskikaal β (kõige väiksem riskikaal). Alljärgneval graafikul on kujutatud soovitatava valemi lineaarsus.

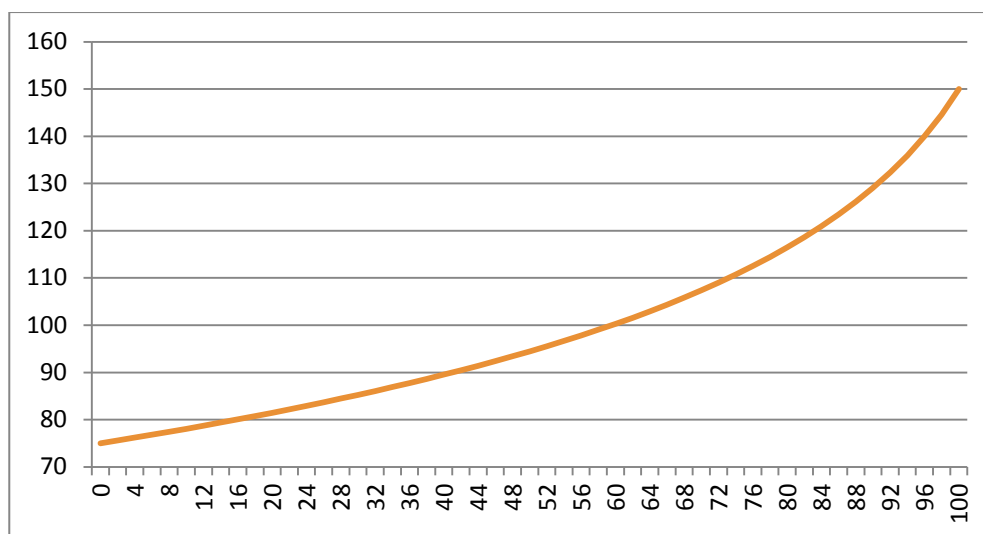
21. Krediidiasutuse „i” summaarse riski punktiarvu krediidiasutuse „i” summaarse riskikaaluna väljendamiseks võib kasutada järgmist eksponentsiaalset valemit:

✓C1

$$ARW_i = \beta + (\alpha - \beta) * (1 - \log_{10}(10 - 9 * (\frac{ARS_i}{100})))$$

✓O

Selle meetodi korral on ARW_i , mis on seotud ARS_i -ga, eksponentsiaalne ning ülemine ja alumine piirmäär α ja β on näiteks 150% ja 75%. Kui konkreetse krediidiasutuse korral on ARS_i 100 (kõige suurema riski punktiarv), on vastav riskikaal α (kõige suurem riskikaal). Samuti kui ARS_i on 0, on vastav riskikaal β (kõige väiksem riskikaal). Alljärgneval graafikul on näidatud soovitatud valemi mittelineaarsus, mille tulemusena suureneb osamakse rohkem, kui krediidiasutus on riskiskaala kõrgemas osas. See valem stimuleerib lineaarse meetodiga võrreldes krediidiasutusi rohkem püüdlema väiksema riski punktiarvu poole. Arvutusmeetod võib sisaldada ka muid mittelineaarseid meetodeid kui käesolevas lisas.

2. lisa. Põhinäitajate kirjeldus

Näitaja nimetus	Valem/kirjeldus	Märkused	Tähis
1. Kapital			
1.1. Finantsvõimenduse määr	<p><u>1. taseme omavahendid</u> koguvarad</p> <p>See valem tuleks asendada määruses (EL) nr 575/2013 määratletud finantsvõimenduse määraga, kui see võetakse täielikult kasutusele.</p>	Finantsvõimenduse määr eesmärk on mõõta kapitalipositsiooni olenemata varade riskikaalust.	(-) Suurem väärtus näitab väiksemat riski
1.2. Kapitalikattekindaja	<p><u>Tegelik CET1 suhtarv</u> <u>Nõutav CET1 suhtarv</u> või <u>Tegelikud omavahendid</u> <u>Nõutavad omavahendid</u></p>	Kapitalikattekindaja mõõdab tegelikku kapitali, mis on liikmeks oleval krediitiasutusele talle kohaldatavaid summaarseid kapitalinõudeid ületavas ulatuses, sealhulgas direktiivi 2013/36/EL artikli 104 lõike 1 punkti a kohaselt nõutavaid täiendavaid omavahendeid.	(-) Suurem väärtus näitab väiksemat riski
1.3. Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	<p><u>CET1 kapital</u> <u>Riskiga kaalutud vara</u></p> <p>Kus: „riskiga kaalutud vara” – määruse (EL) nr 575/2013 artikli 92 lõikes 3 määratletud koguriskipositsioon.</p>	Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv väljendab krediitiasutuse hoidud kapitali summat. Suur suhtarv näitab head kahjumi katmise võimet, mis võib maandada krediitiasutuse äritegevusest tekkivaid riske.	(-) Suurem väärtus näitab riskide paremat maandamist
2. Likviidsus ja rahastamine			
2.1. Likviidsuskattekindaja	Määruses (EL) nr 575/2013 määratletud likviidsuskattekindaja, kui see võetakse täielikult kasutusele.	Likviidsuskattekindaja eesmärk on mõõta krediitiasutuse võimet täita oma lühiajalisi võlakohustusi, kui need kuuluvad sissenõudmisele. Mida suurem on kindaja, seda suurem on kohustuste ja ettenägematute likviidsuse puudujääkide täitmise ohutusvaru.	(-) Suurem kindaja näitab väiksemat riski
2.2. Stabiilse rahastamise kindaja	Määruses (EL) nr 575/2013 määratletud stabiilse rahastamise kindaja, kui see võetakse täielikult kasutusele.	Stabiilse rahastamise kindaja eesmärk on mõõta krediitiasutuse võimet järgida oma varade ja kohustuste tähtpäevi. Mida suurem on kindaja, seda	(-) Suurem kindaja näitab väiksemat riski

		parem on tähtpäevade järgimine ja seda väiksem on rahastamisrisk.	
2.3. Likviidsuskordaja (riiklik määratlus)	<p style="text-align: center;"><u>Likviidsed varad</u> Kogugarad</p> <p>Kus: „likviidsed varad” – nagu on määratletud krediidasutuste järelevalve liikmesriigi eeskirjades (mis asendatakse likviidsuskattekordajaga pärast selle jõustumist).</p>	Üleminekunäitaja. Likviidsuskordaja eesmärk on mõõta krediidasutuse võimet täita oma lühiajalisi võlakohustusi, kui need kuuluvad sissenõudmisele. Mida suurem on kordaja, seda suurem on kohustuste ja ettenägematute likviidsuse puudujääkide täitmise ohutusvaru.	(-) Suurem väärtus näitab väiksemat riski
3. Varakvaliteet			
3.1. Viivislaenu suhtarv	<p style="text-align: center;"><u>Viivislaenu</u> Kogulaenu ja võlainstrumentid</p> <p>või alternatiivina, kui riiklikud raamatupidamis- või aruandlusstandardid ei kehtesta krediidasutusele kohustust teatada võlainstrumentide andmeid:</p> <p style="text-align: center;"><u>Viivislaenu</u> Kogulaenu</p> <p>Kus (mõlemal juhul): „viivislaenu” – nagu on määratletud krediidasutuste järelevalve otstarbel riiklikes eeskirjades. „Viivislaenu” tuleks teatada eraldi arvestades.</p>	Viivislaenu suhtarv näitab, mis tüüpi laenu krediidasutus annab. Laenuportfelli krediidikahju suur tase näitab laenu andmist suure riskiga segmentidele/klientidele.	(+) Suurem väärtus näitab suuremat riski
4. Ärimudel ja juhtimine			
4.1. Riskiga kaalutud vara / koguvara suhtarv	<p style="text-align: center;"><u>Riskiga kaalutud vara</u> Koguvara</p> <p>Kus: „riskiga kaalutud vara” – määruse (EL) nr 575/2013 artikli 92 lõikes 3 määratletud koguriskipositsioon.</p>	Riskiga kaalutud vara tase näitab, mis tüüpi laenu krediidasutus annab. Suur suhtarv näitab, et krediidasutuse tegevus on riskantne. Selle suhtarvu puhul lubavad suunised kasutada minimaalsete omavahendite nõuete arvutamiseks põhjalikke meetodeid (näiteks sisereitingute mudel) kasutatavate krediidasutuste ja standardiseeritud meetodeid kasutatavate krediidasutuste jaoks erinevat kalibreerimist.	(+) Suurem väärtus näitab suuremat riski

4.2. Varade tootlus	<u>Netotulu</u> Koguvara	Varade tootlus näitab krediidasutuse võimet tekitada kasumit. Suurt ja stabiilset tulu tekitada võimaldav ärimudel näitab väikest riski. Samas näitavad ka jätkusuutmatud varade tootluse kõrged tasemed suuremat riski. Arvutusmeetod ei tohiks seada ebasoodsasse olukorda krediidasutusi, mille kasumlikkus on piiratud liikmesriigi õigusaktide või oma põhikirja nõuete tõttu. Ühekordsete juhtumite arvestamise ning osamaksete protsükliilise vältimiseks tuleks kasutada vähemalt 2 aasta keskmist.	(+)/(-) Negatiivsed väärtused näitavad suuremat riski, mida võivad näidata ka liiga suured väärtused
5. Võimalik kahju hoiuste tagamise skeemile			
5.1. Koormamata varad / tagatud hoiused	<u>Koguvara – koormatud vara</u> Tagatud hoiused Kus: „koormatud varad” on määratletud EBA suunistes koormatud ja koormamata varade andmete avaldamise kohta	Suhtarvuga mõõdetakse sellise krediidasutuse pankrotivarast eeldatavasti sissenõutavate summade määra, mis on läbinud kriisilahenduse või tavapärase maksejõuetusmenetluse. Väikse suhtarvuga krediidasutus põhjustab hoiuste tagamise skeemile eeldatavasti suurema kahju.	(-) Suurem väärtus näitab väiksemat riski

3. lisa. Täiendavate riskinäitajate kirjeldus

1. Alljärgnev täiendavate riskinäitajate loetelu on esitatud ainult näitlikuna.
2. Kui riiklikud finants- või regulatiivaruandluse vormid ei sisalda alljärgnevas valemis kasutatud konkreetseid elemente, võivad hoiuste tagamise skeemid kasutada võrdväärseid elemente oma liikmesriigi vormidest.

Näitaja nimetus	Valem/kirjeldus	Märkused	Tähis
3. Varakvaliteet			
Makseraskuste tõttu restruktureerimise tase	<p>Makseraskuste tõttu restruktureerimise meetmetega riskipositsioonid</p> <p>Vastavate instrumentide summa bilansis</p> <p>Kus: „makseraskuste tõttu restruktureerimise meetmetega riskipositsioonid” – nagu on määratletud EBA suunistes makseraskuste tõttu restruktureerimise ja viivisnõuete järelevalvelise aruandluse kohta.</p>	Suhtarvuga mõõdetakse ulatust, milles krediidasutuse vastaspooltele on lubatud nende laenulepingute tingimuste muutmist. Suhtarv annab teavet krediidasutuse makseraskuste tõttu restruktureerimise poliitika kohta ja seda võib võrrelda maksejõuetuse tasemega. Suhtarvu suur väärtus näitab teadaolevaid probleeme krediidasutuste laenuportfellis või teiste varade võimalikku madalat kvaliteeti.	(+) Suurem väärtus näitab suuremat riski
4. Ärimudel ja juhtimine			
Sektori kontsentratsioonid laenuportfellis	<p>Exposures from the sector with the highest concentrations</p> <p>Laenuportfell kokku</p>	Näitaja eesmärk on mõõta krediidasutust tugevalt mõjutava konkreetse majandussektori majanduslanguse tulemusena olulise krediidikahju tekkimise riski.	(+) Suurem väärtus näitab suuremat riski
Riskide kontsentreerumine	<p>Riskide kontsentreerumine</p> <p>Aktsepteeritud kapital</p> <p>Kus: „riskide kontsentreerumine” – nagu on määratletud määruses (EL) nr 575/2013 ning „aktsepteeritud kapital” – nagu on määratletud määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 71.</p>	Näitaja eesmärk on mõõta individuaalse vastaspoole või seotud vastaspoole rühma maksejõuetuse tulemusena olulise krediidikahju tekkimise riski.	(+) Suurem väärtus näitab suuremat riski
Liigse bilansi		Näitajaga mõõdetakse	(+)

kasvu suhtarv	$\frac{[\text{Koguvarad aastal } T - \text{koguvarad aastal } (T - 1)]}{\text{Koguvarad aastal } (T - 1)}$	<p>krediidiasutuse bilansi kasvu kiirust. Jätkusuutmatult kiire kasv võib näidata suuremat riski. See peaks hõlmama ka bilansiväliseid kirjeid ja nende kasvu. Näitaja piirmäärade määramisel on vaja leida, mis kasvu taset peetakse liiga riskantseks. Sel juhul tuleks arvestada konkreetse liikmesriigi või riikliku pangandussektori majanduskasvu. Näitaja kasutamisel tuleks koostada eraldi eeskirjad uutele krediidiasutustele ja ettevõtjatele, kus on viimastel aastatel toimunud ühinemisi või omandamisi.</p> <p>Osamaksete arvutamisse ühekordsete juhtumite kaasamise vältimiseks tuleks kasutada viimase 3 aasta jooksul tähendatud keskmist kasvu.</p>	Liigse kasvu eelmäaratletud taset ületavad väärtused näitavad suuremat riski.
Omakapitali investeringute tulusus	$\frac{\text{Netokasum}}{\text{Omakapital kokku}}$	<p>Suhtarvu abil mõõdetakse krediidiasutuste võimet tekitada aktsionäridele kasumit kapitalist, mille nad on krediidiasutusse investeerinud. Suurt ja stabiilset tulu tekitada võimaldav ärimudel näitab väiksemat maksejõuetuse tõenäosust. Samas võivad ka jätkusuutmatud omakapitali investeringute tulususe kõrged tasemed näidata suuremat riski. Mõne krediidiasutuse omandistruktuur võib piirata nende kasumlikkuse taset, seega ei tohiks arvutusmeetod seada neid ebasoodsasse olukorda.</p> <p>Ühekordsete juhtumite arvestamise ning osamaksete arvutamisel protsüklilisuse vältimiseks tuleks kasutada vähemalt 2 aasta keskmist.</p>	(-)/(+) Negatiivsed väärtused näitavad suuremat riski. Samas võivad suurt riski näidata ka liiga suured väärtused.
Põhitulu suhtarv	$\frac{\text{Põhitulu}}{\text{Laenuportfell kokku}}$ <p>Kus: „põhitulu” võib arvutada nii: (intressitulu + tasude ja vahendustasude tulu + muu tegevustulu) – (intressikulu + tasude ja vahendustasude kulu)</p>	<p>Põhitulu suhtarv näitab krediidiasutuse võimet tekitada tulu oma põhiarvutustest. Suurt ja stabiilset tulu tekitada võimaldav ärimudel näitab väiksemat maksejõuetuse tõenäosust.</p> <p>Ühekordsete juhtumite arvestamise ning osamaksete arvutamisel protsüklilisuse vältimiseks tuleks kasutada</p>	(-) Suurem väärtus näitab väiksemat riski

	+ muu tegevuskulu + halduskulu + amortisatsioon)	vähemalt 2 aasta keskmist.	
Kulude ja tulude suhe	$\frac{\text{Tegevuse kulud}}{\text{Tegevuse tulud}}$	See suhtarv mõõdab krediidasutuse kulutõhusust. Ebatavaliselt suur suhtarv võib näidata, et krediidasutuse kulud ei ole kontrolli all, eelkõige kui see väljendab püsikulusid (st suurem risk). Väga väike suhtarv võib näidata, et tegevuskulud on liiga väikesed, et krediidasutusel oleks kasutusel nõutavad riski ja kontrolli funktsioonid (st see näitab samuti suuremat riski).	(+)/(–) Liiga suured suhtarvu väärtused näitavad suuremat riski; samas suuremat riski näidata ka liiga väikesed väärtused
Bilansivälised kohustused / koguvarad	$\frac{\text{Bilansivälised kohustused}}{\text{Koguvarad}}$	Suured bilansivälised riskipositsioonid näitavad, et krediidasutuse riskipositsioon võib olla bilansis väljendatust suurem.	(+) Suurem väärtus näitab suuremat riski
Juhtimis-kvaliteedi ja sisemise juhtimiskorra kvalitatiivne hindamine	Olenevalt hoiuste tagamise skeemi andmete kättesaadavusest ja tegevussuutlikkusest võib selle liikmeks olevate krediidasutuste kvalitatiivsete asjaolude hindamine tugineda järgmistele teabeallikatele: <ul style="list-style-type: none"> - küsimustikud, mille hoiuste tagamise skeemid on koostanud oma liikmeks olevate krediidasutuste juhtimiskvaliteedi ja sisemise juhtimiskorra hindamiseks; koos hoiuste tagamise skeemide tehtavate kohapealsete ja asukohaväliste kontrollidega; - järelevalvelise läbivaatamise ja hindamise protsessi punktiarvudes väljenduva krediidasutuste sisemise juhtimissüsteemi põhjalik hindamine; - välisreitingud, mille on määranud kõigile liikmeks olevatele krediidasutustele tunnustatud asutuseväline krediidihindamisasutus. 	Kvaliteetne juhtimine ja kindlad sisemise juhtimissüsteemi tavad võivad maandada liikmeks olevatele krediidasutustele tekkivaid riske ning vähendada maksejõuetuse tõenäosust. Kvalitatiivsed näitajad on raamatupidamise suhtarvudest rohkem tulevikku suunatud ning need annavad asjakohast teavet krediidasutuse riskijuhtimise ja riski maandamise tehnikate kohta. Arvutusmeetodis kasutamiseks peavad kvalitatiivsed näitajad olema kättesaadavad hoiuste tagamise skeemi liikmeks olevate kõigi krediidasutuste kohta. Lisaks sellele peaks hoiuste tagamise skeem püüdma tagada oma liikmeks olevate krediidasutuste õiglase ja objektiivse kohtlemise ning kvalitatiivse hindamise tuginemise eelmääratletud kriteeriumidele. Hoiuste tagamise skeemi meetodika, millega hinnatakse juhtimise kvaliteeti ja sisemist juhtimiskorda, peaks sisaldama iga liikmeks oleva krediidasutuse korral kontrollitavate kriteeriumide loetelu.	(+)/(–) Kvalitatiivne hinnang võib olla positiivne või negatiivne

<p>Krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmeks olemine, kui krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeem on hoiuste tagamise skeemist eraldi</p>	<p>Kaitseskeemis olemasolev <u>eelrahastus</u> Kaitseskeemi üksikliikme koguvarad</p>	<p>Krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmeks olemise näitaja mõõdab krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi eelrahastamise taset. Krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmeks olemine peaks juhul, kui kõik muud tingimused on võrdsed, vähendama krediidasutuse maksejõuetuse riski, sest skeem kindlustab oma liikmete bilansi kogu kohustuste poole. Samas peaks krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi kaitse täielikuks tunnustamiseks see täitma selle eelrahastamisega seotud täiendavad tingimused. Seda hinnangulist täiendavat näitajat võib kohandada, et see väljendaks lisaks eelrahastamisele täiendavaid saada olevaid rahastamiskohustusi, mille saab taotluse korral sisse nõuda ja mis on tagatud likviidsuse reservidega, mida krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmed hoiavad krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi keskasutustes.</p>	<p>(-) Kõrgema eelrahastamise tasemega krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmeks olemine näitab väiksemat riski.</p>
<p>Süsteemne roll ametlikult hoiuste tagamise skeemina tunnustatud krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemis</p>	<p>Näitajal võib olla kaks järgmist väärtust: (i) krediidasutusel on süsteemne roll krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemis või (ii) krediidasutusel ei ole süsteemset rolli krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemis.</p>	<p>Asjaolu, et krediidasutusel on süsteemne roll krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemis, näiteks tagades teistele krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi liikmetele kriitilisi funktsioone, osutab sellele, et tema maksejõuetus võib kahjustada krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi teiste liikmete elujõulisust. Seega peaks krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemi süsteemne liige tasuma hoiuste tagamise skeemile suurema osamakse, et kajastada sellest süsteemile tekkivat täiendavat riski.</p>	<p>(+) Võimalikud on ainult binaarsed väärtused: i) näitab suuremat riski; ii) ei näita suuremat riski.</p>
<p>Väikse riskiga</p>	<p>Näitajal võib olla kaks järgmist</p>	<p>Näitaja võimaldab väljendada</p>	<p>(-)</p>

sektorid	väärtust: (i) krediidiasutus kuulub liikmesriigi õigusaktide alusel reguleeritud väikse riskiga sektorisse või (ii) krediidiasutus ei kuulu liikmesriigi õigusaktide alusel reguleeritud väikse riskiga sektorisse.	arvutusmeetodis asjaolu, et mõni krediidiasutus kuulub riiklike õigusaktide alusel reguleeritud väikse riskiga sektoritesse. Põhjendus on, et neid krediidiasutusi tuleks käsitada hoiuste tagamise skeemidesse tehtavate osamaksete otstarbel väiksema riskiga krediidiasutustena.	Võimalikud on ainult binaarsed väärtused: i) näitab väiksemat riski; ii) näitab keskmist riski.
5. Võimalik kahju hoiuste tagamise skeemile			
Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudeid (MREL) ületavas ulatuses krediidiasutuse hoiud omavahendid ja kõlblikud kohustused	$\left[\begin{array}{l} \text{Omavahendid ja} \\ \text{kõlblikud kohustused} \\ \text{Kohustused kokku,} \\ \text{sh omavahendid} \end{array} \right] - MREL$ <p>Kus: „omavahendid” – esimese taseme omavahendite ja teise taseme omavahendite summa vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 118 määratlusele; „kõlblikud kohustused” – pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 2 lõike 1 punktis 71 nimetatud kohustuste summa; „omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuded” – omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuded, nagu on määratletud pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 45 lõikes 1.</p>	Näitajaga mõõdetakse liikmeks oleva krediidiasutuse kahjumikatmisvõimet. Mida suurem on krediidiasutuse kahjumikatmisvõime, seda väiksem on potentsiaalne kahju hoiuste tagamise skeemile.	(–) Suurem väärtus näitab väiksemat riski

4. lisa. Hoiuste tagamise skeemi tehtavate aasta osamaksete arvutamise etapid

Hoiuste tagamise skeem peaks oma liikmeks olevatelt krediidasutustelt andmeid kogudes sooritama kõigi oma liikmete aasta osamaksete arvutamisel järgmised etapid.

Etapp	Etapi kirjeldus	Suuniste asjakohased sätted
1. etapp	Aasta sihttaseme määratlemine	Suuniste punkt 37
2. etapp	Konkreetsel aastal kõigile liikmeks olevatele krediidasutustele kohaldatava osamakse määra määratlemine	Suuniste punkt 39
3. etapp	Kõigi riskinäitajate väärtuste arvutamine	Suuniste punktid 48–77 (nõuded näitajatele) 2. ja 3. lisa (näitajate valemid)
4. etapp	Iga liikmeks oleva krediidasutuse kõigile riskinäitajatele individuaalsete riski punktiarvude määramine	1. lisa punktid 1–5 ja 13–17
5. etapp	Iga krediidasutuse jaoks summaarse riski punktiarvu arvutamine, liites kõik selle individuaalsed riski punktiarvud (kasutades aritmeetilist keskmist)	Suuniste punktid 41 ja 54–56 (nõuded näitajate osakaaludele) 1. lisa punktid 6–9 ja 18
6. etapp	Igale liikmeks olevale krediidasutusele summaarse riskikaalu määramine (millega liigitatakse krediidasutus riskiklassi) lähtuvalt selle summaarsest riski punktiarvust	Suuniste punktid 43–45 1. lisa punktid 10–12 ja 19–21
7. etapp	Iga liikmeks oleva krediidasutuse korrigeerimata riskipõhiste osamaksete arvutamine, korrutades osamakse määra krediidasutuse tagatud hoiuste ja summaarse riskikaaluga.	Suuniste punkt 35
8. etapp	Kõigi liikmeks olevate krediidasutuste korrigeerimata riskipõhiste osamaksete liitmine ning korrigeerimiskoeffitsiendi (μ) määramine	Suuniste punkt 44
9. etapp	Kõigile liikmeks olevatele krediidasutustele korrigeerimiskoeffitsiendi (μ) kohaldamine ning korrigeeritud riskipõhiste osamaksete arvutamine	Suuniste punkt 44